

Møte fredag den 26. mai kl. 10

President: Øyvind Korsberg

Dagsorden (nr. 83):

1. Kulturministerens redegjørelse i Stortingets møte 16. mai 2000 om mediepolitikk
2. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Per Roar Bredvold, Ulf Erik Knudsen, Lodve Solholm, Øyvind Korsberg, Inga Kvalbukt, Ivar Kristiansen, Jan Sahl og Steinar Bastesen om rett til reduksjon i lisensavgiften for de som ikke kan ta inn signaler for å se NRK2 (Innst. S. nr. 189 (1999-2000), jf. Dokument nr. 8:42 (1999-2000))
3. Referat

Presidenten: Representantene Haakon *Blankenborg*, Morten *Lund* og Siri Frost *Sterri*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Følgende innkalte vararepresentanter har tatt sete:

For Vest-Agder fylke: Dagnun *Eriksen*

For Hedmark fylke: Helge *Bjørnsen*

For Hordaland fylke: Terje *Søviknes* og Magnar *Lus-sand*

For Oppland fylke: Kjell Ivar *Fossnes*

For Oslo: Anders C. *Sjaastad* og Heikki *Holmås*

For Sogn og Fjordane fylke: Gunn *Steinhovden*

For Telemark fylke: Thorleif *Vikre*

For Vestfold fylke: Anders *Anundsen*

Fra representanten Karin *Andersen* foreligger meddelelse om at den innvilgede permisjonssøknad for tidsrommet 26. mai til og med 31. mai endres til kun å gjelde for tidsrommet 26. mai til og med 30. mai. – Denne meddelelse tas til etterretning.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møter i kommende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Carl I. Hagen (Frp): Jeg tillater meg å foreslå Kenneth Svendsen.

Presidenten: Kenneth Svendsen er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Kenneth Svendsen er enstemmig valgt som settepresident for møtene i kommende uke.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet om nødvendig fortsetter utover den reglementsmessige tid, kl. 15, til dagens kart er ferdigbehandlet. – Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Etter ønske fra familie-, kultur og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1 og 2 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Kulturministerens redegjørelse i Stortingets møte 16. mai 2000 om mediepolitikk

S a k n r . 2

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Per Roar Bredvold, Ulf Erik Knudsen, Lodve Solholm, Øyvind Korsberg, Inga Kvalbukt, Ivar Kristiansen, Jan Sahl og Steinar Bastesen om rett til reduksjon i lisensavgiften for de som ikke kan ta inn signaler for å se NRK2 (Innst. S. nr. 189 (1999-2000), jf. Dokument nr. 8:42 (1999-2000))

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Høyre 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Venstre 5 minutter og representanten Bastesen 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt høve til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne for hver partigruppe og inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Jon Olav Alstad (A) (ordfører for sak nr. 2): Etter å ha hørt kulturministerens første og historiens andre mediepolitiske redegjørelse i Stortinget, begynner jeg etter hvert å bli litt beroliget. Det er kjent i denne saken at Arbeiderpartiet har vært skeptisk til å erstatte de årlige meldingene med denne redegjørelsen, men nå synes jeg at formen begynner å bli bra. Kulturministeren holdt en meningsfull redegjørelse, og la inn de grep som det er nødvendig å ta i mediepolitikken raskt.

Det er tydelig at vi har fått en ledelse i Kulturdepartementet som er innstilt på å ha et høyt ambisjonsnivå i mediepolitikken, og som samtidig så klart definerer mediepolitikken som en del av vår kulturpolitikk – kanskje den viktigste, i hvert fall den mest dynamiske del av Kulturdepartementets ansvar – som har kraft i seg til å svekke de kulturpolitiske målsettingene dersom vi ikke tar klare grep og styring fra politisk hold. Det registrerer jeg at kulturministeren har ambisjoner om å gjøre.

Det som har bekymret meg i flere år, er den manglende evnen i regjeringskontorene og også i Stortinget til å se hvordan den teknologiske utviklingen går på tvers av de tradisjonelle ansvarsområdene våre. Når Samferdselsdepartementet begynner å legge klare føringer for kulturpolitikken gjennom nett, konvergens og rammevilkår, og

kultur i like sterk grad driver både samferdsels- og næringspolitikk, er det påkrevet med et utstrakt samarbeid. Det samme gjelder Stortinget.

Digitaliseringen av mediene vil følge parallelt med digitaliseringen i resten av samfunnet, og hva slags type nett som transporterer et signal, vil kanskje ikke være det viktigste. Det står i grell kontrast til det vi opplever i den analoge verden, der det må bygges sendere dersom folk skal få et signal. Det er ikke så veldig enkelt å få en oversikt over dette, noe som ikke minst avsløres når det fremmes forslag om en differensiering av lisenser og tvungen utbygging av enkelte kanaler. Det ville faktisk kunne bidra til en forsinkelse av utbredelsen av den digitale teknologien og dermed sørge for at distriktene først og fremst havner i bakevja når det gjelder bredbåndsutbyggingen. Selvsagt er det populært, kanskje spesielt i egne valgkretser, å hevde noe slikt, men jeg synes at vi som politikere også har et ansvar for å se helheten i dette.

I IT-redegjørelsen, som vi behandlet her i forrige uke, ble det understreket at Arbeiderpartiet har et mål om å gjøre teknologien tilgjengelig i alle deler av landet. Da er det viktig å huske på at det ikke er nettype som nødvendigvis er det viktige, men summen av nettypene. I tillegg har jeg gang på gang understreket at det er et selvstendig mål for Arbeiderpartiet at distriktene også skal få tilgang på langt flere kanaler, slik de sentrale strøk har hatt det i årevis. Da synes jeg det blir litt påtakelig at det finnes distriktsrepresentanter i denne salen som er opptatt av å gå imot dette. Det sier litt om hvor vanskelig og utfordrende dette området er.

Nå er det likevel grunn til å understreke at det i forbindelse med NRK2 og diskusjonen om lisens ble lagt klare føringer for at populære programmer skulle gjøres tilgjengelige for alle, og da gjennom NRK1. Det har NRK vært flink til så langt, og jeg regner med at den samme praksisen blir ført videre. Men Stortinget har ingenting med innholdet å gjøre, så det får vi holde fingrene langt unna. Den samme problemstillingen har jeg også møtt i forbindelse med P2s morgensendinger, som det er umulig å få inn i nord. Det forutsetter jeg at NRK finner en løsning på, for det er selvsagt i selskapets interesse at folk hører på det de faktisk sender.

I forbindelse med debatten om digital-TV-meldingen la vi i Arbeiderpartiet stor vekt på at vi i løpet av et halvt års tid burde bestemme oss for hva slags sendeplattform som skulle være basisen. Utviklingen har vist oss at det trolig blir en løsning som inkluderer flere ulike plattformer, og som benytter ledig kapasitet der den til enhver tid finnes. Det gjør at riksdekning kan bli langt enklere og billigere enn det vi kunne frykte. Nå er det viktig at også det digitale jordbaserte nettet blir realisert, slik at det kan bidra til å pushe utviklingen på bredbåndssiden. Ikke minst vil det være viktig og kanskje også avgjørende for distriktene. Jeg synes kulturministeren legger klare og gode føringer for det, og jeg håper det er mulig å få det til ganske raskt.

I debatten om forrige medieredegjørelse prøvde jeg å legge noen føringer i forhold til de enkelte sakene som Eierskapstilsynet behandlet. Når statsråden nå signalise-

rer at det er på tide å gå videre på den linjen som Stortinget har trukket opp, og se på mulighetene for å la reguleringsene også omfatte elektroniske medier, tror jeg det er helt riktig. Det er likevel viktig at det skjer på en slik måte at det ikke hemmer utviklingen av nye medier – men med den erfaringen vi etter hvert har fått med nye medier, er det vel liten grunn til å frykte at det vil skje.

Det er så ymse lesing vi presenteres for når Allmenningkastingsrådet legger fram sine råd for oss. Det er godt å se at utviklingen igjen har kommet i gang i TV 2, og jeg skal ikke i det hele tatt spekulere på hvorfor det har tatt så lang tid. Men jeg regner med at man følger opp de fakta som er presentert overfor de konsesjonærene som ikke oppfyller de kravene som er stilt. Nå har det gått så mange år siden konsesjonsperiodenes start at man etter hvert burde komme i mål.

Konsesjonsperiodenes slutt nærmer seg faktisk, og i den sammenheng er det greit at prosessene starter. Det har jo vært etterlyst av Stortinget i snart to år. Det er for så vidt lenge til konsesjonene utløper, men det er viktig for aktørene å få avklaringer raskt. Vi støtter fullt ut det kulturministeren har lagt opp til på det området. Det betyr også at vi går imot Fremskrittspartiets forslag, som er omdelt i salen. Den digitale utviklingen er en av årsakene, når vi vet hvor kapitalkrevende den kan være. De kravene som må stilles i den sammenhengen, og som statsråden var inne på, vil bidra til en ytterligere styrking av norsk kulturs muligheter. Jeg tror at man for å bevare norsk språk, tradisjoner og kultur er helt avhengig av at man velger en offensiv linje. Vi har muligheter, og vi kan heller ikke bare konsentrere oss om hjemmemarkedet dersom vi skal oppnå de målsettingene vi setter oss. Det leder meg rett inn i filmpolitikken som det kanskje mest opplagte eksemplet.

Det skjer mye i norsk film og filmmiljøer for tiden. Nå er det faktisk opp til oss etter hvert om vi klarer å legge de rammene som skal til for å sikre oss en plass på filmhimmelen. God næringspolitikk vil det også være. Det forutsetter én ting: et nivå på antall produksjoner som sikrer kontinuiteten og utviklingen. I den sammenhengen er det også viktig å se på hvordan vi bruker film i skolen. Vi har en flott læreplan på dette området, det gjelder bare å få noen til å ta den på alvor etter hvert.

Samtidig er det også viktig å se på film som det egentlig er: et kunstverk, et åndsverk på linje med det vi finner i andre deler av Kultur-Norge. Da er det betenkelig å se i hvor stor grad vi fortsatt driver sensur av kunstuttrykk. Jeg har sagt det tidligere, og overlevde for så vidt den gangen også: Det er lenge siden vi fjernet sensuren på bilder og bøker. Kanskje er det på tide i det minste å gi filmen arenaer der den også kan vises som det kunstuttrykket den er.

I går kom Dagspresseutvalgets innstilling. Den fastslår og bekrefter for så vidt det Arbeiderpartiet har hevdet i flere år, at pressestøttens utvikling er en sikker vei mot avisdød. For om mulig å rette opp noen av de skadene som har skjedd, foreslår dette utvalget å bevilge 100 mill. kr ekstra til pressestøtten. Etter det jeg har forstått, må vel det skje neste år for å minske skadene mest mulig.

Ja, det blir litt av en utfordring for oss. Da er det kanskje etter hvert grunn til å se litt nærmere på hvordan det kan finansieres, for det er ikke sikkert at sosialøkonomene jubler for dette forslaget. Det er liksom ikke de signalene vi får fra den gruppen nå for tiden.

Jeg tror det er uklokt å begynne å gi veldig klare signaler i dag på de innspillene vi fikk fra Bakke-utvalget i går, men én ting er i hvert fall klart: Situasjonen er alvorlig.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (Frp): Til representanten Alstad: Så lenge vi har NRK1 og NRK2, og ca. 600 000 mennesker ikke får inn signalene fra NRK2, er det vel ikke merkelig at mange er rasende. Man føler at man betaler for et produkt man ikke får, sammenliknet med andre lisensbetalere. Har ikke representanten registrert at også Allmennkringkastingsrådet sier at NRK må være varsom med en utstrakt programmessig deling mellom de to fjernsynskanalerne så lenge dekningsgraden for NRK2 er lav i deler av landet?

Det har i den senere tid også skjedd en stor dreining av program fra NRK1 til NRK2 samt at NRK2 er blitt filmkanalen.

Jon Olav Alstad (A): Jeg har veldig stor forståelse for at det oppleves urettferdig, bl.a. fordi jeg er en av dem som ikke får inn NRK2. Det var nettopp derfor Stortinget i sin tid gav klar beskjed om at NRK2 ikke skulle belastes lisensmottakerne, det skulle realiseres innenfor de rammene som allerede lå der, nettopp fordi ikke alle ville klare å få det inn.

Jeg skal ikke begi meg inn på en programdiskusjon om hvordan NRKs redaktør velger å programmere sin kanal, jeg bare registrerer at Allmennkringkastingsrådet er godt fornøyd med at de oppfyller allmennkringkastingsmålsettingene. Jeg regner med, og jeg forutsetter, at Stortingets intensjoner da vi opprettet NRK2, også blir fulgt opp av NRK.

Ola T. Lånke (KrF): Kristelig Folkeparti er også opptatt av å sikre – i likhet med representanten Alstad – de kulturpolitiske hensyn og den kulturpolitiske innflytelse over de mer telepolitiske og konkurransepolitiske hensyn i mediepolitikken. Vi er i tillegg veldig opptatt av å kunne bidra til å finne virkemidler som kan hindre norske mediemottakere i å bli utsatt for det en kan kalle krenkende påvirkning.

Jeg har lyst til i min replikk å spørre representanten Alstad om hvordan han ser på dette. Han nevnte spesielt film, og han gav inntrykk av at omtrent all film må betraktes som kunstuttrykk. Men det finnes vitterlig også produksjoner som har et svært negativt innhold. På hvilken måte ser Alstad for seg at vi kan sikre en god kulturpolitisk innflytelse over mediepolitikken på bakgrunn av de aspektene som jeg nevnte?

Jeg har også lyst til å stille et spørsmål som går på det med utlysning av TV 2-konsesjonen. Jeg merket meg at

representanten Alstad sa «konsesjonene», altså i flertall, men jeg la ikke merke til om han også nevnte radio. Skal også P4s konsesjon kunne utlyses? Vil representanten Alstad anbefale ministeren å gjøre det?

Et tredje spørsmål som vi har vært opptatt av tidligere, og som jeg har lyst til å stille representanten Alstad, går på dette med konsesjonsvilkårene når disse konsesjonene blir utlyst. Vi har tidligere vært enige om at vi også skulle legge konsesjonærenes søknader til grunn som en del av konsesjonsvilkårene. Vil representanten Alstad bekreftede at vi fortsatt står sammen om å tenke i de baner?

Jon Olav Alstad (A): Jeg er veldig glad for at Kristelig Folkeparti – og jeg vil bli overrasket hvis det er noen som har noe annet utgangspunkt – slår fast at kulturen skal gå foran teknologien. Det gjelder bare å finne systemet som gjør at vi klarer å ta i bruk teknologien på en slik måte at vi styrker kulturen, slik at vi ikke opplever det motsatte. For det ligger en helt åpenbar fare i at det er nettopp det som kan skje.

Så over til dette med krenkende påvirkning. Jeg husker at representanten Lånke og undertegnede har hatt en diskusjon om dette tidligere fra denne talerstolen. Jeg synes ikke det er verken min eller Stortingets jobb å gå inn og definere hva det er som er kunstuttrykk når det gjelder film. Vi har faktisk opprettet organer som er i stand til å ta seg av dette. Statens filmtilsyn har klare føringer på at de skal gå inn og gjøre disse vurderingene, og jeg synes at Statens filmtilsyn er i en god utvikling i så måte. Men der må man begynne å ta litt mer hensyn til hva det er som er den seriøse kunstarten. At det finnes områder innenfor AV-produksjon som er spekulative og kommersielle, skal ikke gå ut over de som faktisk jobber seriøst med film som et kunstuttrykk.

Når det gjelder TV 2-konsesjonen og eventuelt bruken i forhold til radio, regner jeg med at konsesjonærene blir rimelig likt behandlet. Men jeg vil anbefale representanten å stille spørsmålet til dem som er rette vedkommende for det, for det er som sagt ikke Stortingets jobb – det har vi vel kanskje heller ikke sagt – å gå inn i detaljene av dette. Det er det departementet som konsesjonsmyndighet som skal ta seg av. Det regner jeg med at representanten følger opp.

Trond Helleland (H): Representanten Alstad var i innlegget sitt opptatt av at film var kunstverk, åndsverk, og han var opptatt av å få filmen inn i skolen. Han sa lite om de omorganiseringene og endringene av norsk filmpolitikk som kulturministeren varslet i sin redegjørelse.

Tidligere i vår her i Stortinget bekreftet kulturministeren i spontanspørretimen at rapporten fra Ernst & Young skulle være en del av grunnlaget for gjennomgangen av filmpolitikken. Representanten Alstad brukte mye tid og energi på å kritisere denne rapporten og si at den ikke bør tillegges vekt. Mener representanten Alstad nå at rapporten fra Ernst & Young bør tillegges vekt? Mener han at det er noe overhodet i denne rapporten som bør vektlegges, eller er det slik at representanten Alstad vil overlate

til filmmiljøet selv å utforme filmpolitikken og støtteordningene, slik som han før har tatt til orde for?

Så var representanten Alstad så vidt – naturlig nok ikke så mye – innom Dagspresseutvalget, som la fram sin innstilling i går. En av hovedkonklusjonene der var, som forventet, at de vil ha mer i pressestøtte, mer i produksjonsstøtte, 100 mill. kr ekstra, spesielt for å redde nr. 2-avisene. Spørsmålet blir da, fordi Alstad hadde en litt kryptisk bemerkning i sitt innlegg om at dette burde egentlig holde unna sosialøkonomene – jeg vet ikke om det var statsministeren han da tenkte på: Hva er det Alstad vil prioritere? Vil han prioritere en opptrapping av pressestøtten i et presset kulturbudsjett, eller vil han prioritere bevilgninger til kulturformål, som det er mer enn nok behov for å bevilge til? I valget mellom en opptrapping av pressestøtten og det å sikre kulturbevilgningene, hva vil Alstad støtte?

Jon Olav Alstad (A): Det er enkelte replikker som fordrer hele foredrag, så jeg skal ta det etter hvert.

Men det er en ting jeg glemte i forhold til Lånkes replikk. Det gjelder konsesjonsvilkårene og om søknaden skal ligge til grunn. Arbeiderpartiet har vært klare på det tidligere, og vi er fortsatt like klare på det.

Så over til film. Ernst & Young-rapporten, som den forrige regjeringen fikk satt i gang, og som kom med en del konklusjoner, har jeg lagt veldig liten vekt på, og det vil jeg fortsatt gjøre. Jeg synes ikke den gir en helhetlig gjennomgang av filmpolitikken, og det er det vi først og fremst kunne ha trengt – at man også kunne ha sett filmpolitikken sammen med kinopolitikken. Det fikk vi ikke, men det er nå så. At Ernst & Young-rapporten har klart å få med seg en del åpenbare konklusjoner som har svirret rundt omkring i systemet lenge, får være så sin sak. Jeg er litt usikker på om det skyldes flaks, eller om det skyldes at man faktisk har klart å tenke seg fram til det. Men det er klart at en del av de konklusjonene som ligger i Ernst & Young-rapporten, vil bli fulgt opp. De ville ha blitt fulgt opp uansett om rapporten hadde ligget der eller ikke.

Nå har aldri jeg tatt til orde for at filmmiljøene selv skulle gjøre jobben, men jeg har etterlyst innspill fra filmmiljøene på dette, ikke minst det å få uavhengige til å gå gjennom hele filmpolitikken vår på en ordentlig måte. Og så vidt jeg husker, stod Arbeiderpartiet og Høyre også sammen om en del av merknadene i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Så beveger man seg inn på Dagspresseutvalgets innstilling og spør om vi skal prioritere pressestøtte eller kultur. Det er ikke så rart at Høyre gjør det, for Høyre har aldri definert avisene inn under kulturområdet. Man vil rett og slett legge dem ned. Og så skal man overlate til markedet å holde en del aviser i gang. For Arbeiderpartiet har det alltid vært en viktig kulturpolitisk målsetting å ha et mangfold i avismiljøet, og det tror vi er viktig for norsk språk, for norsk kultur, for norske tradisjoner og ikke minst for identitet. Men den diskusjonen får vi full mulighet til å komme tilbake til når budsjettet er under behandling.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Per Roar Bredvold (Frp): Kulturminister Ellen Horn sa i sin redegjørelse tirsdag 16. mai 2000 at vi lever i en medierevolusjon, at den berører oss alle hele tiden, og at den er et speilbilde av de endringer som har skjedd i samfunnet. Dette er selvfølgelig en riktig betraktning. Spørsmålet videre er hvordan og i hvor stor grad vi som politikere skal være med på å styre denne utviklingen. Vi kan selvfølgelig ta hele jobben og få en utvikling flertallet av politikerne ønsker, ved overføringer, bestemmelser, økonomi m.m. Da vil vi kanskje få et samfunn som etter Fremskrittspartiets syn i stor grad ikke er ønskelig. Et samfunn må være basert på innbyggeres ønsker om hvordan de vil ha sin hverdag, og deres muligheter til å nå dit. Da må man i stor grad ta hensyn til flertallet, samtidig som man også ivaretar ønskene til de få. Nå kan man enkelte ganger tro at det er motsatt.

I dag er IT-kompetansen selvfølgelig ulikt fordelt, og Fremskrittspartiet har forståelse for at de som ønsker å tilegne seg slik kompetanse, må få de muligheter som skal til. Prisen på IT-produktene er blitt sterkt redusert, samtidig som tilgangen til undervisning har blitt større. En mer landsdekkende infrastruktur er også i vente.

Dette vil gi de enkelte innbyggere en mer lik mulighet til å få hentet inn det man ønsker, om det nå er underholdning, kunnskap eller informasjon, uavhengig av hvor de befinner seg i landet. Det samme gjelder ved arbeid knyttet til teknologi. Det vil si at man blir mer og mer uavhengig av hvor man bor etter hvert som teknologien når fram og utvides.

Når det gjelder et av de eldste mediene i den nyere tid, avisene, er ikke disse blitt merkbart forandret de siste ti årene. Ca. 80 pst. av innbyggerne benytter seg av dette mediet, og man bruker i snitt 33 minutter hver dag på å lese aviser. Man kan si at dagspressen har fornyet seg i en viss grad og også klart de teknologiske og markedsmessige endringer på en god måte. En del politikere hevder at dette er takket være pressestøtten, og selvfølgelig kan dette være riktig, men vi vet ikke hvordan avisene hadde klart seg uten denne støtten, som kom i 1969. Kanskje vi hadde hatt en annen og bedre avisverden da. Selv om Fremskrittspartiet ikke har fått gjennomslag for sitt syn om en avvikling av produksjonstillegget over en toårsperiode, har Stortinget redusert støtten de siste to årene uten at antall aviser har blitt merkbart redusert. Dette er nok en debatt som vil bli spennende også i fremtiden. Fremskrittspartiets syn er at det viktigste må være å ha en presse som økonomisk er totalt uavhengig av politikerne. Først da får vi en helt fri presse. Dette vil gavne alle.

Så til en annen viktig og populær medieaktør, nemlig lokalradioen. Norge har vel ca. 200 store og små lokalradioer med et utall av medarbeidere, noen lønnet, men de aller fleste ulønnet. Dette viser en enorm dugnadsånd, som man trenger for å få laget nok programmer for en dag og ikke minst få en økonomi slik at de faste utgiftene kan betjenes.

En lokalradio er ofte bindeleddet i lokalsamfunnet. Her tas både store og ikke minst små saker opp, saker

som betyr mye for dem det angår. Her har man mulighet til å få gitt beskjeder, lytte til lokale program, musikk, konkurranser, bingo m.m. Dette er også et medium som svært raskt kan gi beskjeder ut til befolkningen. Det fikk vi bl.a. oppleve under storflommen på Østlandet for noen år tilbake. Da var lokalradioen uvurderlig både med hensyn til lokalkjennskap og fleksibilitet. Nåværende rammevilkår er i stor grad tilfredsstillende, men visse justeringer kan sikkert være ønskelige. Her er det viktig med et tett og konstruktivt samarbeid.

Ellers, før jeg går over til å kommentere TV og dens rivende utvikling, ønsker jeg å si noe om norsk filmproduksjon og kinobesøk som følge av denne. Det sier seg selv at etter hvert som film på kino har fått konkurranse, vil besøkstallet synke noe, men sammenligner vi oss med de andre nordiske landene, har vi fortsatt et rimelig høyt besøk. Det som bekymrer noen, nødvendigvis ikke Fremskrittspartiet i så stor grad, er hvor filmen er produsert. Norsk film har hatt en markedsandel på ca. 9 pst. Fremskrittspartiet mener at dette viser at vi i Norge ikke er flinke nok til å produsere film som norske kinobesøkende vil ha, og det bør filmskaperne ta til etterretning. Derfor bør den norske filmstøtten i den grad vi skal ha den, ha strenge krav til den kvalitet vi forventer, samt til mulighetene for at folk ønsker og vil se den type film som skal produseres – dette selvfølgelig under den forutsetning at man skal ha støtte.

Så over til allmennkringkasting, og dette gjelder da NRK, TV 2 og P4, som driver sin programvirksomhet etter dette prinsippet. Her har Allmennkringkastingsrådet som oppgave å gi departementet råd om at prinsippene følges.

Fremskrittspartiet registrerer at Allmennkringkastingsrådet innvender at det ikke sendes nok programmer på minoritetsspråk på riksnettet. Ellers sier rådet at NRK må være varsom med utstrakt programmessig deling mellom de to fjernsynskanalene så lenge dekningsgraden for NRK2 er lav i deler av landet. Når det gjelder nynorskandelen, mener rådet at den er for lav i NRK1, P1 og P2. Ønsket er ca. 25 pst., men dette virker etter Fremskrittspartiets syn noe for høyt når man vet at den andel av Norges befolkning som bruker dette skriftspråket, er betydelig lavere.

Tilbake til NRK og NRK2. Fremskrittspartiet har registrert den stadig større overføringen av programmer fra NRK til NRK2. Det har faktisk skjedd at et program er blitt delt mellom NRK og NRK2, og NRK sier også at NRK2 nå er blitt deres nye filmkanal. Når vi da vet at ca. 260 000 lisensbetalere, dvs. ca. 600 000 mennesker, ikke får inn denne kanalen og dermed må gå til det skritt å kjøpe et parabolantenn og parabolkort, eller tilknytte seg et kabelnett, synes dette noe urettferdig. Opprinnelig var lisensavgiften definert som en avgift for å ha et fjernsynsapparat, men vi vet at i dag er denne avgiften ørmerket programproduksjon og drift av NRK. Derfor mener Fremskrittspartiet at disse ca. 260 000 lisensbetalerne bør få en lavere avgift, dvs. at NRKs lisensavgift differensieres ut fra de muligheter folk har til å motta NRK1

og NRK2 over det ordinære sendernettet, og fremmer herved forslag om dette.

Så til TV 2 og deres konsesjon. Denne utløper i 2002, og man må da innen denne tid ha bestemt hvem som skal få den, hvilket innhold som skal ligge i bunnen, og hva denne konsesjonen bør koste. TV 2s nåværende konsesjon garanterer ikke fornyelse, men angir at fornyelse vil være det normale. I henhold til EØS-avtalen er vi nå forpliktet til å lyse ut denne konsesjonen. Fremskrittspartiet ønsker ikke å bestemme hvem som skal få den, men at staten skal ha visse motytelser. Dette er at allmennkringkastingsprinsippet legges til grunn, og at konsesjonen auksjoneres på det åpne markedet til høystbydende. Da får vi en tv-kanal med et variert program, og vi får forhåpentligvis en betydelig sum penger. Hermed fremmer jeg også forslag om dette.

Så helt avslutningsvis litt om digitalt fjernsyn. Norge står her foran en svært spennende utvikling, som vil gi brukerne en helt ny hverdag med mange nye muligheter.

Fremskrittspartiet registrerer at statsråden er positiv til at Norkring AS har signalisert at de ønsker å bygge ut et digitalt bakkenett for egen regning og risiko, og at statsråden sier at det ikke vil være aktuelt å stenge de analoge sendernetene før hele befolkningen kan motta digitalt fjernsyn. Dette er positivt.

Presidenten: Representanten Per Roar Bredvold har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Her var det jo mykje ein kunne ta fatt i. Eg skal halda meg til to ting. Det eine er dette forslaget om differensiert lisens utover landet ut frå moglegheitene til å motta NRK 2. No er det slik at lisensen ikkje har vore auka nokon gong på grunn av NRK2 og ingen fjernsynssjåarar har måtta betala for ei teneste dei ikkje får, slik som det vert hevda i Dokument nr. 8-forslaget. Det er vanskeleg å sjå forslaget som noko anna enn eit inngrep i den redaksjonelle fridomen, fordi det vil få konsekvensar for dei økonomiske rammevilkåra for kanalen. Uroar det Framstegspartiet, eller tykkjer ein det er heilt greit at ein grip inn på den måten? I tillegg peiker fleirtalet på noko som eg trur er heilt rett, at det er vanskeleg å praktisera ei slik ordning. Det kunne ha vore artig å høyra om Framstegspartiet hadde nokon tankar om korleis ein skulle få dette til i praksis.

Så til pressestøtta: Framstegspartiet har ganske konsekvent hevda at her skal det vera fri konkurranse, at ingen skal få støtte – dei sterkaste skal vinna. Når eg sit og høyrrer etter, lurar eg på om dei meiner det så absolutt, om dei trur på det så absolutt som dei seier. I eit lite land er det heilt umogleg å tenkja seg at me kan behalda eit mangfald utover iallfall Oslo-ryta – knapt nok der – om me ikkje hadde pressestøtte. Eg har budd i to byar der nr. 2-avisa vart lagd ned, og det var ganske trist. Det førte iallfall ikkje til at det vert meir fult og meir spenst på noko vis og slett ikkje til meir mangfald, men til meir einfald og meir einsretting.

Det hadde vore spennande å høyra om Framstegspartiet uroar seg over dette, eller om dei synest det er heilt uinteressant? Er det greitt nok, berre ein tener pengar på det?

Per Roar Bredvold (Frp): I alle de år jeg har vært interessert i politikk, har jeg også fulgt med når det gjelder NRK-lisensen, og jeg har registrert at den har blitt forhøyet hvert år. Senest siste år ble den forhøyet med 50 kr, og det var for å styrke distriktene. Da må det vel være riktig at de som hvert år er med og betaler en forhøelse av lisensen for at distriktene også skal styrkes, får del i det som NRK tilbyr. Og en del av det NRK tilbyr, er nemlig NRK 2.

Hvordan skal så kontrollen utføres? Det er jo i dag kontrollører som reiser rundt og undersøker om man har betalt lisensen. På samme måte synes jeg det skulle være mulig å få til en kontrollordning på dette. Jeg ser ikke dette som noe stort problem.

Så tilbake til en langvarig debatt som nå går i media, nemlig om pressestøtte. Det er riktig at vi har et rikt og variert avistilbud i dag. Det skal vi også ha. Men når markedet sier at det ikke er behov for en avis, synes ikke jeg det er riktig å gi pressestøtte til denne avisen. Og når man ser på enkelte aviser som får pressestøtte, bl.a. Finansavisen, og også hvilke aviser som drar av gårde med store deler av pressestøtten, kan man sette et stort spørsmålstejn ved denne. Fremskrittspartiet går inn for en overgang i løpet av to år når det gjelder avvikling av produksjonsstøtten, som er noe annet enn pressestøtten. Vi mener at avisverdenen vil overleve dette. Jeg vil også tro at vi får et mer spennende og variert avistilbud enn vi har i dag.

Ola T. Lånke (KrF): Kristelig Folkeparti er enig med Fremskrittspartiet i at det er viktig å styrke lokalradioenes rammevilkår. Jeg er glad for at representanten Bredvold så klart understreket den betydning disse har for kulturen vår.

Det som jeg har lyst til å ta opp i replikken, er imidlertid det forslaget som Fremskrittspartiet har fremmet i salen i dag, om å lyse ut TV 2-konsesjonen nærmest på auksjon. Jeg har prøvd å sette meg inn i hvilken situasjon vi kan få hvis det skjer. Jeg la også merke til at representanten Bredvold snakket om at det var «høystbydende», altså den som betaler den høyeste prisen, som skal få tilslaget. Jeg ser da for meg kulturminister Ellen Horn – eller den det måtte være – som en slags auksjonarius, som står og spør: Noen høyere? Jeg forbinder auksjon med pels og antikviteter og ikke TV-konsesjoner.

Nå skal jeg være rettferdig overfor Fremskrittspartiet, for de nevner også myndighetenes betingelser og konsesjonsvilkår i forslaget. Mitt spørsmål er da: Hva vil Fremskrittspartiet legge vekt på når det gjelder myndighetenes betingelser og konsesjonsvilkår? Og hvordan skal disse eventuelt komme til uttrykk i forkant av en såkalt auksjon? Skal det være en prekvalifisering av en del kandidater som melder sin interesse, og så skal man la høyeste kapitalbud være det saliggjørende, det endelig

avgjørende for hvem som får lov til å påvirke oss i framtiden?

Per Roar Bredvold (Frp): Jeg tror verken den siste replikanten nå eller resten av Stortinget bør være redd for hvordan dette skal foregå. Regjeringen og Stortinget har for så vidt allerede sagt at denne skal lyses ut. I henhold til EØS-direktivet skal den lyses ut på det åpne markedet. Vi har også sagt at staten skal ha visse motytelser. Og visse motytelser vil si at vi skal ha allmennkringkastingsprinsippet i bunnen, og at det skal være økonomiske motytelser.

Jeg kan ikke se noe galt i at den økonomiske motytelsen blir så stor som mulig. Da vil staten og Norge få mer penger, penger som vi eventuelt kan bruke på kultur eller andre ting. Det må da være en stor fordel at vi får så mye penger som mulig, når det er de samme kvalifikasjoner og grunnlag som gjelder for dem som skal by på dette. Hvem som skal være auksjonarius, ser ikke jeg som noe stort problem. Hovedsaken er at dette skjer redelig, at det skjer riktig og på det grunnlag som auksjonen skal føres etter.

Trond Helleland (H): Representanten Bredvold var opptatt av – fortjenstfullt – lokalradioens utvikling og skjebne. Samtidig legger representanten Bredvold og Fremskrittspartiet fram et forslag om et auksjonsprinsipp for utlysning av konsesjonen når det gjelder kommersiell allmenn-TV, altså TV 2. Hvis en skal følge dette prinsippet, regner jeg med at Fremskrittspartiet nå også vil utlyse alle lokalradiokonsesjonene, og auksjonere dem bort til høystbydende. Kan Bredvold bekrefte at det er dette prinsippet Fremskrittspartiet nå vil legge seg på? Og hvilken innvirkning tror han det vil få for lokalradioer som representerer organisasjoner, ulike livssyn osv., altså mindre lokalradioer?

I England er dette auksjonsprinsippet brukt, spesielt når det gjelder kommersielt fjernsyn. Det har ført til at en del større, kjente TV-kanaler som Time Television og andre har mistet sin konsesjon, og at andre har overtatt. Det er for så vidt et greit prisnipp, som også Høyre har vurdert. Men i Norge er det et relativt lite marked med fire millioner innbyggere. Og TV 2s misjon når den ble opprettet – etter påtrykk fra Høyre, og jeg regner med også fra Fremskrittspartiet – var å sikre et alternativ til NRK. Hvordan ser representanten Bredvold på at det først vil bli en budkrig om å overta konsesjonen for å drive allmennkringkasting kommersielt, og hvordan vil det innvirke på muligheten til å konkurrere effektivt mot NRK som den statsfinansierte, lisensfinansierte kanalen? Jo mer en svekker økonomien i de kommersielle fjernsynsselskapene, jo sterkere vil NRK stå. Derfor vil Høyre gå imot dette forslaget, fordi vi ønsker en effektiv, sterk og god konkurrent til NRK, som har en finansiell basis som ikke blir uthult ved at alle pengene blir brukt opp i et auksjonsprinsipp.

Per Roar Bredvold (Frp): Først til lokalradioen som Fremskrittspartiet er veldig positive til, noe som jeg

håper at representanten Helleland og resten av Stortinget også er. Vi ser på viktigheten av lokalradioer, som jeg fortalte i innlegget mitt. Jeg er selv med i en lokalradio, og er en av mange, mange som gjør en liten dugnadsjobb. Til sammen greier vi å få den radioen til å være oppegående, med de positive ringvirkningene dette har, både for de som bor alene ute i distriktet, og for de som kanskje er mer aktive i samfunnet.

Fremskrittspartiet vil, kanskje i motsetning til alle andre, at vi skal ha enda flere konsesjoner på lokalradioer. Vi vil at lokalradioene skal få enda større muligheter, at vi skal få flere lokalradioer, og at de skal få mer sendetid, slik at alle når fram. Jeg har hatt mange henvendelser om dette i løpet av den tiden jeg har sittet her på Stortinget, både fra «kristne» radioer og fra andre radioer som føler at de har for liten tid på sendernettet. Fremskrittspartiet vil være positiv til at dette utvides.

Så tilbake til TV 2 og konsesjon. Jeg tror ikke at vi vil få noen budkrig. Jeg ser på dette området, som på alle andre områder, på bud og auksjoner, som noe positivt. Jeg stiller meg litt spørrende til at ikke representanten Helleland og Høyre ser det positive i at vi får inn så mye penger som mulig, som vi bl.a. kan bruke på mer kultur eller på andre ting i samfunnet som vi trenger. Vi har et stort gap i mange sektorer hvor hovedproblemet er penger, og da skjønner jeg ikke hvorfor det ikke er viktig at vi får inn så mye penger som mulig når vi har det grunnleggende i bunnen, at det skal være slik og slik, og at de som byr, skal ha de og de kvalifikasjoner og de og de mål.

Så til dette med konkurranse mellom NRK1 og TV 2. Jeg og Fremskrittspartiet ser ikke noe problem i at NRK og TV 2 blir konkurrenter – jeg ser for så vidt på dem som konkurrenter i dag – og at de konkurrerer slik at vi får et større mangfold, at vi får bedre kvalitet på produktene som sendes, som generelt er positivt for dem som bruker dette medium.

Fremskrittspartiet vil utvikle lisensen – jeg ser at tale-tiden er ute.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Ola T. Lånke (KrF): Kulturministeren var i sin redegjørelse opptatt av å understreke de langsiktige mediepolitiske mål i møte med økt globalisering og en akselerende teknologisk utvikling. Fra Kristelig Folkepartis side vil jeg gi ros til statsråden for særlig å legge vekt på de innholdsmessige utfordringer vi stilles overfor når vi begir oss inn i den digitale tidsalder. Selv om en kanskje kunne ønske en klarere konkretisering på enkelte punkter, er jeg glad for de signaler som ble gitt, f.eks. når det gjelder å vise vilje til, om nødvendig gjennom direkte regulering, å sikre allmennkringkasternes tilgang til norske seere.

Det er all grunn til å dele hennes bekymringer for at de telepolitiske og konkurransemessige hensyn kan komme til å overskygge de kulturpolitiske. Gode distribusjonskanaler og åpen konkurranse er viktig, men her vil vi sterkt understreke betydningen av å skape brede allianser for å kunne stå imot og sikre at det gode ikke blir

det bestes fiende. Presset mot norsk språk og kultur vil etter alt å dømme forsterkes ytterligere i tiden framover. Vi vil oppfordre statsråden til å innta en offensiv holdning i oppfølgingen av Konvergensutvalgets utredning, hvor mulighetene for å sikre en regulering både av tele-, data- og medieområdet er påpekt. Vi ser også fram til å få saken som ble varslet om dette, til Stortinget.

Vi vil også understreke at det økende antall TV-kanaler og utbredelsen av Internett åpner uante muligheter for informasjon og kommunikasjon, og de fører oss i kontakt med verdifulle kulturimpulser fra verden utenfor oss. På samme tid distribuerer mange av disse mediene også programmer med et innhold vi godt kan klare oss foruten. Det er derfor svært positivt at departementet på nytt har fremforhandlet et unntak fra EUs TV-direktiv, slik at Norge kan videreføre forbudet mot alkoholreklame i sendinger rettet mot Norge.

Derimot er vi svært urolige over utviklingen når det gjelder overføringen av program som formidler nedverdige voldsskildringer og pornografi, det siste dels ufarliggjort som erotikk. Dette er i økende grad blitt tilgjengelig også for yngre aldersgrupper. Og når fjernkontrollen i stedet er blitt kontrollfjerner, som en journalist uttrykte det, føler mange foreldre det svært vanskelig, for ikke å si umulig, å skulle skjerme sine håpefulle mot det som oppleves nedbrytende. På Internett finnes filtreringsmuligheter for å stenge ute uønsket påvirkning til en viss grad, men til sjuende og sist blir det viktigste av alt å oppdra til mediebevissthet. På fjernsynsområdet har vi det nevnte EU-direktiv, som også er implementert i det norske lovverket. Der er det satt en felles europeisk standard – et lovfestet vannskille – som setter grenser for hva som kan sendes, i alle fall av vold, før kl. 21. Det er viktig å sørge for at denne standarden etterleves i praksis av kringkastingsselskapene, også de norske.

Norske barns TV-interesser har også vært gjenstand for forskning. Nylig offentliggjorde førsteamanuensis Elise Seip Tønnessen ved Høgskolen i Agder resultatene av en undersøkelse der hun hadde fulgt 120 barn over en fireårsperiode. Barna som for fire år siden foretrakk «Sesam Stasjon», sier nå som tiåringer at de ser «Hotel Cæsar» fordi serien er kul og spennende, og at det skjer noe hele tiden. Men er det slik kultur, som kjennetegnes av penger, makt, sjalusi og utroskap, vi ønsker skal prege sinne til våre etterkommere? Mediebevissthet i denne sammenheng bør være noe produsenter og kringkastingsselskaper også kunne trenge å lære.

Kristelig Folkeparti vil samtidig understreke at det i mediasammenheng er viktig å unngå monopolsituasjoner. Selskaper som forvalter store ressurser, både økonomiske og kulturelle, må finne seg i å bli utfordret. Derfor er det positivt at ministeren har fulgt vårt råd om å varsle utlysning av TV 2s konsesjon. Det samme bør også gjøres gjeldende for P4s radiokonsesjon, og jeg vil da spørre statsråden om dette vil være aktuelt på samme måte. Vi er også enig i at tiden er inne for å kreve økonomiske motytelser fra selskaper som tildeles konsesjon, og at disse ressursene kan brukes til styrking av f.eks. norske produksjoner.

I går la det såkalte Dagspresseutvalget, som skulle utrede avisenes rammevilkår, fram sin innstilling. Oppfølgingen av utvalgets arbeid for å sikre avisene gode og stabile rammevilkår blir en av de viktigste mediepolitiske utfordringene i tiden som kommer. Kristelig Folkeparti ser det som et viktig kulturpolitisk mål å opprettholde en rik avisflora i Norge. For å sikre dette mangfoldet og ytringsfriheten spiller både nr. 2-avisene, de såkalte meningsbærende avisene og lokalavisene en svært viktig rolle.

Flere av de tradisjonelle mediene er også svært sårbare i møte med den nye medieutviklingen, ikke minst gjelder dette lokalmediene. Også disse er viktige kulturbærere, og bidrar til at et bredt spekter av synspunkter og ytringer kommer til orde i den lokale samfunnsdebatt. Jeg har tidligere tatt til orde for at det foretas en gjennomgang av rammevilkårene for lokalradio og lokal fjernsyn i lys av den nye mediepolitiske situasjonen. Dette er nok et ønske som deles også av dem som driver i lokalmediene, og jeg håper dette får tilslutning.

Når det gjelder Kristelig Folkepartis synspunkter vedrørende Dokument nr. 8:42 om rett til reduksjon i TV-lisensen, vil jeg vise til et senere innlegg ved representanten Molvær Grimstad.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jon Olav Alstad (A): Innlegget fra representanten Lånke viste jo ganske tydelig hvor forskjellene i norsk mediepolitikk går, fra det å kunne ha en veldig offensiv holdning for å møte den utviklingen som kommer, til å kunne konsentrere seg, som representanten Lånke gjorde, om begrensningene og bekymringene med hensyn til den utviklingen som kommer i framtiden. Det er noe som har preget mediepolitikken i mange, mange tiår, så det er vel ikke så uvanlig.

Jeg vil returnere den replikken jeg fikk, som går på film som kunstuttrykk. Jeg har lyst til å stille spørsmålet om Kristelig Folkeparti er helt avvisende til å behandle film som et av de mest allmenne og populære kunstuttrykk og åndsverk som finnes. Hvorfor ønsker man å være svært offensiv med hensyn til sensur av kunstuttrykk, og hvordan vil man eventuelt skille mellom det som i filmen er kunst, og det som er kommersielt og spekulativt?

Ola T. Lånke (KrF): Jeg er glad for å konstatere at representanten Alstad og Arbeiderpartiet – jeg tolket det slik i hvert fall – deler hovedtrekkene i Kristelig Folkepartis holdning til mediepolitikken, også når det gjelder mulighetene for å kunne styre denne politikken i møte med de mange teknologiske utfordringer som vi nå står overfor, ikke minst globaliseringen.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet om film, må jeg nok si at jeg synes representanten Alstad sterkt svartmaler Kristelig Folkepartis tilnærming til film som kunstuttrykk. Jeg deler selvfølgelig det synet at film, i hvert fall mye av den filmen som produseres, er gode kunstuttrykk og uttrykk for en byggende kultur, og det

skulle bare mangle at ikke vi ønsket å være med og støtte det. Jeg tror ikke Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti har vært så veldig uenige om virkemidlene som sådanne, og vi stod også sammen i forbindelse med siste budsjettbehandling når det gjaldt å sikre mer penger til norsk filmproduksjon. Jeg går ut fra at representanten Alstad husker det.

Men det jeg antar representanten siktet til, går vel på den diskusjonen vi hadde om de såkalte filmklubbene – mulighetene for å kunne åpne filmklubbene for alle slags filmer uansett innhold ved å kalle det kvalitet, samtidig som man ved inngangsdøren så å si selger medlemskort som billetter, til samme pris, og da gir adgang. Dette handler om en juridisk forståelse, som vi har diskutert tidligere, og der har vi vært uenige. Men vi har ikke ønsket å innføre noen sensur, vi har Statens filmtilsyn, og vi ønsker å beholde det. Bortsett fra det tror jeg vi er enige om det meste.

Per Roar Bredvold (Frp): Jeg har lyst til å få noen synspunkter fra representanten Lånke om den berømte sladden over visse typer film. Dette er filmer som man kan få inn litt avhengig av hvilket nett man er tilknyttet og hvilket land man eventuelt kobler seg inn på. Dette er en type film som noen er imot og noen er for, selvfølgelig. Er representanten Lånke helt imot at de som ønsker denne type underholdning – og da tenker jeg på voksne folk – skal få denne underholdningen, og la oss også kalle det skoloring i dette emnet?

Jeg tenker meg at dette kunne ordnes ved at man ikke bare trykker på en knapp og så får det inn, men at man med en viss kode kommer seg inn på denne kanalen, slik at mindreårige ikke får dette inn. Det må være en selvfølge. Hva er representanten Lånkes syn på dette?

Ola T. Lånke (KrF): Representanten Bredvold tar opp den såkalte sladden. Jeg vet faktisk hva det er, slik at jeg har en mulighet for å kunne uttale meg om det. Jeg har sett den, men jeg er faktisk i tvil om den sladden er så veldig effektiv som den er fremstilt. For noen uker siden opplevde jeg at sladden var fjernet for en tid i Norge, men det er nå en side for seg.

Jeg tror Kristelig Folkeparti er enig i at det er godt at vi har denne muligheten til å regulere filmmarkedet eller de uttrykk som virker krenkende og som bryter ned menneskeverdet, som jeg mener at mye av denne grove pornografien og volden gjør. Jeg tror ikke at det finnes gode virkemidler for å gardere seg mot denne typen påvirkning. Jeg vet at det letes både i Norge og andre land for å finne fram til slike kontrollmuligheter. Jeg har nevnt EUs TV-direktiv. Når det gjelder vold, har vi en mulighet ved «vannskillet». Det ville åpne for at voksne mennesker kan få lov til å se på dette dersom det bare sendes på et senere tidspunkt på kvelden. Men som vi vet, er det veldig vanskelig å hindre mindreårige i å finne fram til disse programmene. Det er nesten umulig, så sann sett er fjernkontrollen blitt en kontrollfjerner.

Vi vet også at en organisasjon som går under forkortelsen ICRA jobber for å få til et internasjonalt akseptert

innholdsmålingssystem nærmest, på film og videogram for å kunne komme fram til internasjonale standarder for hva som er akseptabelt å sende. Men til sjuende og sist tror jeg det viktigste er om vi kan bygge opp folks holdninger, folks indre samvittighet eller autoritet, som på en måte kan fortelle den enkelte hvor grensen går, for å kunne sette den – det som handler om mediebevissthet. Det gjelder både for seere og produsenter.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Trond Helleland (H): Kulturministerens mediepolitiske redegjørelse varsler først og fremst at vi står på terskelen til en omveltning av vårt tradisjonelle syn på hva mediepolitikk er. Sammensmeltingen av medier, konvergens, vil de neste årene føre til at vi som lovgivere må tenke nytt, og at vi som seere og lyttere vil få helt andre muligheter til å velge. Dette kan kort oppsummeres i ordet digitalisering. Digitaliseringen vil skape nye kulturpolitiske utfordringer og nye utfordringer knyttet til harmonisering av lovverk og reguleringer på det som i dag ligger i kringkastingslovgivningen, og det som ligger i telelovgivningen. Dette arbeidet er godt i gang i EU, og Norge bør ligge i forkant i dette arbeidet. Foreløpig føler jeg at Norge har hengt litt etter, og det er viktig og bra at kulturministeren nå varsler at det er nødvendig med en gjennomgang av lover og regler med sikte på en harmonisering. Et teknologinøytralt regelverk vil skape nye muligheter for næringsutvikling. Norge bør med sin kunnskap og kompetanse hoppe på toget før det raser forbi. Vi må ikke ende opp som vi gjorde med mobiltelefonene, som ble utviklet først i Norge, for siden å bli Finlands og Sveriges industripolitiske eksportflaggskip.

Vår topografi, store avstander og høye transportkostnader er en utfordring, men også en mulighet. Vi klarer aldri, selv med Høyres forslag til veibevilgninger, å få verdens beste veinett. Men vi har muligheten til å utvikle verdens beste dataveier i form av bredbåndnett til alle deler av landet. Klarer vi dette, har vi også fått muligheten til å gi hele befolkningen digitalt fjernsyn samt muligheten for avansert interaktiv kommunikasjon. Vi må sette oss høye mål, og vi må være villige til å bruke offentlige midler for å nå målsettingen om bredbånd til alle deler av landet.

Skal vi klare dette, må vi både i storting og regjering organisere oss på en måte som ikke medfører at tradisjonelle komite- og departementsgrenser hindrer en rask og effektiv framdrift.

Den viktigste mediepolitiske begivenheten, ja kanskje en av de viktigste begivenhetene så langt i dette årtuset, er etter min mening American Onlines fusjon med Time-Warner. Det oppsiktsvekkende var ikke at de gikk sammen, men at AOL, en internettportal, fikk aksjemajoriteten i en handel hvor den andre part, Time-Warner, tilsynelatende hadde en helt annen og større verdi – CNN, Warner Bros, Time Magazine, Snurre Sprett og Daffy Duck. Time-Warner er en gigant, USAs største mediekonsern med aviser og magasiner i et opplag på 130 millioner, med 70 000 ansatte, med plateselskap, filmsel-

skap og en rekke TV-stasjoner. Allikevel fikk America Online, med sine 12 000 ansatte og en internettportal med ca. 20 millioner brukere, aksjemajoriteten. Dette viser litt av dynamikken som ligger i den nye økonomien, og det viser også at her må vi tenke nytt i forhold til hvilke implikasjoner dette har for den norske mediedebatten. Etter min mening er denne fusjonen bare et uttrykk for den akselererende fusjonsbølgen vi vil se på mediesiden, en fusjonsbølge der store multinasjonale selskaper vil spise seg inn på det norske markedet. Fusjonen viser også at skillet mellom Internett, teleselskaper, kringkastingselskaper og aviser vil viskes ut. Våre egne selskaper Telenor og Schibsted er eksempler på det samme – mediekonserner blir Internett-operatører og teleselskaper blir medieaktører. Jeg synes dette er en spennende utvikling, en utvikling som ikke lar seg stanse. Men vår utfordring som kulturpolitikere må være å sørge for at norsk språk, kultur og identitet fortsatt får gode rammevilkår i lyd og bilde. Kringkastingspolitikken må i sterkere grad fokusere på hvordan man på best mulig måte kan tilby det norske folk program på norsk for et norsk publikum. I noen år framover vil allmennkringkasterne være vårt viktigste virkemiddel, men vi må følge utviklingen nøye og være villige til kontinuerlig å vurdere virkemidlene for å oppnå våre kulturpolitiske målsettinger.

Den siste tids mediepolitiske debatt har fokusert på hva som skal skje når TV 2s konsesjonsperiode utløper. La meg slå fast: Høyre var en pådriver for å få en oppgående konkurrent til NRK, og det har vi absolutt fått. TV 2 klarte i løpet av kort tid å etablere seg som en seriøs og god konkurrent til NRK. NRK på sin side har taklet konkurransen på en god måte, og har på en offensiv måte utviklet sitt programtilbud de siste årene.

Høyre stiller seg positiv til at en utlyser TV 2-konsesjonen. Det er viktig å følge de internasjonale spillereglene på dette området. Vi stiller oss imidlertid ikke i fremste rekke blant dem som nå vil pålegge TV 2, eller en eventuell ny konsesjonær, skyhøye konsesjonsavgifter. Og vi stiller oss absolutt avvisende til at en slik konsesjonsavgift da skal øremerkes spesielle formål. Her er det spesielt produksjon av norsk film som har vært i søkelyset. De som tror at norsk film blir noe særlig bedre av at pengene fra TV 2, eventuelt andre, går inn i filmproduksjonen og svekker TV 2s eller andre TV-selskapers økonomi, må tro om igjen. Norsk film og andre audiovisuelle produksjoner trenger offentlig støtte, men det er etter vår oppfatning feil å gjøre dette avhengig av konsesjonsavgifter. TV 2s formål var å gi seerne valget mellom to allmennkringkastere. Etter vår oppfatning har TV 2 gitt seerne et reelt valg. Konsesjonsbetingelsene kan alltid diskuteres, og Allmennkringkastingsrådet gjør sitt beste for å pirke borti detaljer som etter min mening burde være underordnet. Det er viktig at de følger opp hovedkravene i konsesjonene, men å legge vekt på detaljer når en snakker om TV 2-konsesjon eller om P4, synes jeg er underordnet. Det viktigste er at det har en god allmennkringkasterprofil, som ivaretar hovedmålet: å vise og sende nyheter, debattprogram og andre norskspråklige program.

Det bør også vurderes om det er teknisk mulig å tildele en tredje allmennkringkasterkonsesjon. Dette vil i alle tilfeller være et overgangsfenomen i påvente av overgang til digitalt fjernsyn. Stortinget åpnet for kommersiell prøvedrift av bakkesendt digitalt fjernsyn. Det er nå klart at det er mulig å starte opp med tre multipleksere, noe som vil gi mulighet for ca. tolv kanaler. Dette kan være et attraktivt tilbud for noen, men jeg mener fortsatt, som tidligere nevnt, at bredbåndsbaserte løsninger er det som vil skape en virkelig omveltning i medie-, IT- og telekommunikasjonstilbudet. Det er likevel viktig å slå fast at den mest sannsynlige løsningen vil være en kombinasjon av ulike sendeteknologier – hybridnett med bredbånd, bakkesendt, satellitt og andre tekniske løsninger. I den sammenheng mener jeg departementet allerede nå bør starte arbeidet med å klarlegge hvilket minimumstilbud alle husstander skal ha krav på å få inn når vi går over til digitalt fjernsyn. Skal det være allmennkringkasterne? Skal alle nye digitale nisjekanaler være med, f.eks. de som NRK nå planlegger? Hva med andre norske kanaler som ikke er underlagt allmennkringkasterforpliktelser? Og hva med eventuelle sportskanaler som er samarbeidsprodukt mellom NRK, TV 2 og eventuelt andre aktører? Her er det viktig at departementet nå starter arbeidet, slik at vi unngår en debatt à la den vi nå ser om NRK2 og hvorvidt det skal ha konsekvens for lisensen.

Det er et paradoks at en på TV- og Internett-siden ser en rivende utvikling, mens en på radiosiden, hvor konsesjoner for digital radio allerede er tildelt, ser liten utvikling på produktsiden. Dette viser at politikerne av og til kan være i forkant av utviklingen. Vi har gjort vår jobb så langt, nå er det opp til produsentene å tilby digitale radiomottakere som vil gjøre DAB til noe mer enn en teknisk «duppeditt» for noen svært få.

Kulturministeren varsler i sin redegjørelse en ny utlysning av lokalradiokonsesjonene. På bakgrunn av den trege utviklingen av digital radio vil Høyre slutte seg til dette.

Høyre er glad for at statsråden varsler en omfattende omlegging og effektivisering av støtteordningene for norsk film og audiovisuelle produksjoner. Jeg tror ikke nødvendigvis at en omlegging av støtteordningene vil føre til større og bedre filmproduksjon, men det bør være bred enighet om å ta grep for å øke interessen både hos publikum og hos det private næringsliv for å se og investere i norske filmproduksjoner.

I går ble Dagspresseutvalgets innstilling fremlagt. Høyre uttrykte skuffelse over utvalgets sammensetning, og regnet med at utvalget ikke ville bringe noe nytt inn i debatten om norsk pressestøtte. Etter å ha sett hovedkonklusjonene, er det bare å fastslå at vi fikk rett. Pressestøtten fremstår mer og mer som en foreldet ordning i et dynamisk medielandskap. Men så lenge det finnes snev av partipolitisk tilknytning for avisene, vil nok Arbeiderpartiet og sentrum sørge for at pressestøtten opprettholdes. Men jeg er spent på om kulturministeren og flertallet klarer å trylle fram 100 nye millioner i pressestøtte, som utvalget forlanger. Jeg håper ikke det, for det vil uvilkaarlig gå på bekostning av et allerede hardt presset kulturbudsjett. Jeg håper og forventer at den nye kulturministeren

vil innta samme holdning som tidligere kulturminister Lahnstein. I valget mellom kutt i pressestøtte og kutt i midler til kulturformål valgte hun kutt i pressestøtten.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jon Olav Alstad (A): Høyres representant påpekte det jeg tror vi alle er enige om, at det er bredbåndet og ikke bakkenettet som først og fremst vil skape revolusjon i forhold til digitaliseringen av folks hverdag. Men det er noe som må være med og pushe, fremme utviklingen, og det tror jeg først og fremst det er tjenester som vil gjøre. Og er det noen som virkelig er i stand til å levere tjenester, bør det være på kulturområdet. Men det var ikke det som var mitt hovedpoeng.

Høyre la stor vekt på kulturpolitikken. Språk, kultur og tradisjoner må få gode rammer, ble det sagt. Ja, et av de viktigste områdene i så måte er nettopp avisene, senest godt dokumentert i gårsdagens innstilling. Når Høyre da som et verdikonservativt parti vil svekke norsk språk, kultur og tradisjon gjennom å legge ned en av de viktige formidlerne av det, nemlig avisene, hvilken verdi har da de gode målsettingene som Høyre gir uttrykk for? Så registrerer jeg jo at Høyres mediepolitiske talsmann er en av de få som ennå ikke har fått med seg det som skjedde på 1990-tallet med avisene, de partipolitiske bruddene som har skjedd. Det kan jo være grunn til å minne om at dersom pressestøtten hadde blitt tatt bort før 1990-tallet, var det jo Høyre-avisene vi hadde sittet igjen med.

Trond Helleland (H): Jeg registrerer at representanten Alstad er enig med meg når det gjelder utviklingen av digitale tilbud. Jeg er helt enig i at det er tjenesteinnholdet, interaktiviteten, de nye mulighetene til å bruke Tekst-TV, bruke interaktiv tale, kommunikasjon, bilde, lyd osv., som vil være det nye, og som vil skape interessen for dette tilbudet.

Det å få flere TV-kanaler er i seg selv greit, men den muligheten har veldig mange i Norge i dag, både via kabelnett og satellitt. Det er et paradoks at det eneste landet i Vest-Europa der det blir solgt flere analoge parabolere enn digitale parabolere for øyeblikket, er Norge, men det er fordi TV3 har rettighetene til Champions League, og de som kjøper parabol, skal i alle fall se fotball! Det er i alle fall noe å merke seg for dem som skal starte tjenesteproduksjon via digitale nett, at en også faktisk må ha et innhold som appellerer til folk.

Så er Alstad igjen over i den gamle leksa om pressestøtten. Hvis Alstad hørte etter, og det gjorde han jo, sa jeg at så lenge avisene har et snev av partipolitisk tilknytning, vil Arbeiderpartiet og sentrum kjempe for pressestøtten – riktignok med litt varierende intensitet og styrke. Tidligere kulturminister Lahnsteins utsagn var jo veldig gode i denne sammenheng, og jeg tror de bør være retningsgivende.

Jeg gleder meg til å se det nye kulturbudsjettet som kulturministeren nå sikkert har slåss aktivt for – ikke på Halvorsbøle, men på Statsministerens kontor. Men jeg registrer jo at Dagspresseutvalget forlanger 20 mill. kr nå

i revidert nasjonalbudsjett, og forlanger 20 mill. kr ekstra i høstens budsjett. Og mitt spørsmål blir: Hva skal dette gå på bekostning av? Kulturoppgavene står i kø, og jeg regner med at potten til kulturministeren ikke nødvendigvis blir så kraftig utvidet neste år at dette lar seg realisere.

Per Sandberg (Frp): La meg først si at det gleder meg i hvert fall at Høyre og representanten Helleland på en måte følger og er enig med Fremskrittspartiet når det gjelder Allmennkringkastingsrådets og Dagspresseutvalgets merknader.

Det jeg ville ta ordet for, var Hellelands replikk til representanten Bredvold tidligere i debatten, der jeg ikke klarte å fange opp signaler om hvorvidt Høyre stilte seg positiv eller negativ til Fremskrittspartiets forslag.

For å ta et eksempel på det, viser jeg til at Storbritannia nå har brukt auksjonsprinsippet på sin telekommunikasjon. I utgangspunktet hadde de trodd at de kanskje fikk inn 10-15-20 milliarder kr. Resultatet av en slik auksjon var at de fikk et bud på over 300 milliarder kr. Og vi i Fremskrittspartiet tror altså at vi kan overføre dette prinsippet også til konsesjon på TV, nemlig å få inn størst mulig inntekter ved salg av en sann konsesjon.

Så mitt første spørsmål til representanten Helleland er om han støtter eller går imot det forslaget fra Fremskrittspartiet, og på hvilket grunnlag han i tilfelle vil gå imot, hvilke prinsipper han da bruker for å gå imot det.

Det andre gjelder det han pekte på om allmennkringkasterprinsippet og konkurransen mellom NRK og TV 2. Nå ser vi jo alle sammen i daglige oppslag i pressen og også av uttalelser fra lederne i de to forskjellige kanalene, at det blir større og større enighet. Det ble jo signalisert i fjernsynet her at ingen av de to konkurrentene i utgangspunktet så bort fra et samarbeid som kanskje kunne ende med en sammenslåing av de to kanalene. Ser ikke også Helleland da nødvendigheten av at vi får større konkurranse ved utlysning av konsesjonen, og denne gangen gjennom å auksjonere den bort til høystbydende?

Trond Helleland (H): Jeg trodde jeg slo ganske klart fast i min replikk til Bredvold at Høyre ville gå imot forslaget fra Fremskrittspartiet. Jeg tror representanten Sandberg oppfattet det, og da var spørsmålet *hvorfor* vi går imot det. Jo, fordi Høyre har noe som kanskje Fremskrittspartiet ikke har, nemlig en kulturpolitisk begrunnelse for hvorfor det er nødvendig med en god allmennkringkaster. Selv om den er kommersiell, mener vi at det viktigste vi skal ivareta ved en allmennkringkasterkanal, er norsk språk, norsk kultur og norsk identitet.

For å få dette til er det nødvendig at den kanalen har en finansiell styrke, en økonomisk slagkraft, som gjør at den blir en reell konkurrent til NRK. Og da tror jeg ikke det er så veldig lett å sammenligne med England i denne sammenheng, fordi et engelsk TV-marked egentlig er et verdensmarked. Engelske produksjoner går inn i alle verdens kanaler. BBC og ITV og ulike produksjonsselskaper i England har en helt annen mulighet for å nå ut med sine produksjoner.

Et annet eksempel er overføringen av engelsk fotball, som har blitt en milliardbedrift. Jeg tror ikke det ville være like stor interesse for å kjøpe rettigheter fra norske tippeligakamper i det store utland.

Utgangspunktet vårt er at vi er et lite språksamfunn, vi er en liten nasjon. Vi vil støtte utlysningen av TV 2-konsesjonen. Vi vil være med og diskutere en konsesjonsavgift for den som får denne konsesjonen, men det må skje i forhandlinger også om hva kanalen faktisk skal tilby. Når Fremskrittspartiet sier at kanalen skal ha en allmennkringkasterprofil, er jeg glad for det, men det er jo ikke bare å si det ordet, det er faktisk å fylle det ordet med innhold. Og da må en også ha muligheten – ikke til å bruke opp alle pengene sine i en auksjon, men til gjennom produksjonen i det daglige å skape en god kanal nettopp for å få et alternativ til NRK, slik at ikke NRK igjen blir enerådende.

Anne Enger Lahnstein (Sp): Jeg synes at innlegget til Helleland var interessant, og at hans vurdering av forholdet mellom NRK og TV 2 er basert på et godt resonnement.

Jeg vil allikevel tilbake til pressestøtten og til mangfoldet i det skrevne ord. Og da skal Helleland i svaret til meg slippe å bruke mer tid på det som skjedde i 1998 med kutt i pressestøtten på 35 mill. kr for 1999, som var resultat av et forlik mellom Regjeringen og Høyre og Fremskrittspartiet, og som jeg likte dårlig. Men det er riktig som Helleland sa i sitt innlegg, jeg tok kuttet på pressestøtte for å forhindre at man måtte kutte på et for øvrig sårbart kulturbudsjett.

Nå har pressestøtteutvalgets innstilling kommet, og det er en sak som vi selvfølgelig vil bruke mye tid på framover. Jeg synes at når Helleland snakker om kulturpolitikk og om at Norge er et lite språksamfunn, er det også interessant om Helleland og Høyre faktisk ønsker å bygge ned pressestøtten, eller om man har sans for et mangfoldig og variert pressemønster som vi har i dag – det er jo det som er hensikten. Pressestøtten har ingenting med partipolitikk å gjøre, det er en problemstilling som hører andre tider til. Når vi har en ordning for å sikre mangfold og sikre nr. 2-aviser, de landsdekkende meningsbærende avisene og lokalavisene, er det ut fra ønsket om mangfold for det skrevne ord. Jeg kunne tenke meg å utfordre Helleland på om han ser betydningen av dette, og hvordan Høyre vil sikre det i framtiden. Hvis man nå, så klart som Helleland signaliserte, bare vil kutte ut hele pressestøtten, vil jo dette mangfoldet forsvinne.

Trond Helleland (H): Nei, mangfoldet vil ikke forsvinne dersom pressestøtten blir borte. Det høres ut som om alle norske aviser, både store og små, er avhengige av pressestøtte. Jeg har min bakgrunn fra Hallingdal, der vi har en glimrende lokalavis som heter Hallingdølen, den har aldri hatt en krone i pressestøtte. Det finnes mange eksempler på tilsvarende. Jeg vet om en avis i Egersund som noen i salen her har tilknytning til, som er en av de mest lønnsomme avisene i Norge, og som er en liten

avis. Det er altså ikke snakk om at man fjerner mangfoldet ved å fjerne pressestøtten.

Jeg tror at den dagen partiavisene forsvant – i hvert fall de fleste av dem, det er jo noen få igjen – mistet man på mange måter begrunnelsen for pressestøtten, som var å ivareta et partipolitisk mangfold. Nå er avisene konserneide, det er tre store avis konserner som eier avisene. Konsernene går som sådanne med store overskudd, mens enkeltaviser i konsernet kan hente ut store summer i pressestøtte. Jeg mener at dette er en forfeilet politikk. Og hvis det er norsk språk, kultur og identitet vi er opp-tatt av å ivareta, tror jeg det må finnes helt andre måter og bedre måter å ivareta det på.

Høyre har vært for en del av pressestøtten, vi er nemlig for moms fritaket for avisene. Jeg registrerte med skrekk at den tidligere kulturministeren, Lahnstein, foreslo å ilegge moms på løssalg avisene i en runde i bud-sjettbehandlingen. Det forslaget kom aldri opp til vote-ring, men jeg synes ikke det forslaget var noe godt bidrag til å sikre en god utvikling for norsk presse framover. Og det blir spennende nå å se når momsreformen kommer, hvordan de ulike partier som nå snakker så varmt for pressestøtten, vil forholde seg til det å eventuelt legge moms på avisene. Da kan det hende vi får en litt annen debatt, en litt annen vinkling på debatten, spesielt når det gjelder de partier som kan tenke seg graderte momssat-ser, som har vært inne på det i andre sammenhenger.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Anne Enger Lahnstein (Sp): Kulturministerens redegjørelse om mediepolitikken gav en grei gjennomgang av utviklingen, utfordringer og målsettinger som det vil være bred politisk enighet om.

Den teknologiske og mediepolitiske revolusjon stiller krav til oss som folkevalgte og som samfunn, dette først og fremst grunnet mål om å sikre demokrati, yttingsfrihet og likeverdige muligheter for alle, forhindre utvikling av større sosiale og geografiske ulikheter, og dessuten gi norsk språk og kultur gode vekstvilkår i framtiden. Jeg vil ikke tegne noe skremselbilde av situasjonen, tvert imot, ny teknologi gir mange spennende og positive muligheter. Men det er også nødvendig å være oppmerksom på eventuelle uheldige konsekvenser, for dette er i høyeste grad et område som ikke kan overlates til markeds-kreftene alene.

De store omstillingskrav og den generelle kommersialisering setter allmennkringkasterne under press. De må gis gode rammevilkår, kombinert med at det stilles gene-relle krav til dem. Uten at det bør oppfattes som innblan-ning i redaksjonell linje, vil jeg være betenkt over en ut-vingling der f.eks. kultur og utenriksstoff må vike plass for mer «populære» og markedsstilpassede program i såkalt «prime time». En slik utvikling vil være å undervurdere folk. Og å forkaste eller nedvurdere et særpreg, som må sies å være selve kvalitetsstempelen på en institusjon, er i beste fall en kortsiktig strategi, men neppe noen klok strategi.

Både ut fra et demokratisk og et kulturpolitisk syns-punkt er tilbudet til barn og unge svært viktig. Allmenn-

kringkastingsrådet har også for 1999 merknader om at dette tilbudet er for lite, selv om det er bedring. Med de muligheter vi ser framover, må det gis rom for en langt sterkere satsing på barn og unge. Her må det bygges opp en kvalitativ motvekt i forhold til den flom av tilbud som i økende grad strømmer over oss «som fett», som fest-spillkomponist Rolf Wallin uttrykte det ved åpningen av Festspillene i Bergen onsdag.

Den etiske og faglige standard er en kontinuerlig ut-fordring for mediene. Kommersialisering gjør at grenser blir tøyd, og av og til ser vi eksempler på klare overtramp i yttingsfrihetens navn. Spørsmålet om hvordan vi best kan sikre etisk og faglig standard, er et jevnlig tema. For få år siden ble det vurdert å etablere et medieombud. Som mange vil huske, ble det avvist under henvisning til pressens selvjustis. Det sikrer utvilsomt best pressens fundamentale oppgave i et demokratisk samfunn, også overfor makthavere og myndigheter. Jeg mener fortsatt at selvjustis er den riktige strategi, men det stiller store krav til pressens egne organer og prosesser. Ikke minst vil rask reaksjon være viktig for å inngi tillit. Pressens Faglige Utvalg må tillegges vekt. Det samme gjelder Norsk Presseforbund, som spiller en nøkkelrolle for å overvåke og fremme den etiske standard.

Norsk er et lite språksamfunn, og Norge er et lite mar-ked. Krav til norskproduserte program og høy kvalitet vil være forholdsvis kostnadskrevende. En ensidig vektleg-ging på konkurranse i en slik situasjon er etter min me-ning rett og slett ganske primitivt. Situasjonen kaller på samarbeid kombinert med sunn og fornuftig konkurran-se. At NRK og TV 2 f.eks. nå samarbeider om sportssen-dinger, er et positivt signal og lover godt.

Det er viktig å ta vare på norsk fortellertradisjon. Det bør være et større potensial for norsk film enn det som kommer til uttrykk i publikumstallene i dag. Filmproduksjon er kostbart. Det er derfor nødvendig med en forbedring av filmstøtten, slik den forrige regjeringen signaliserte. Jeg ser fram til at kulturministeren legger fram forslag om ny organisering på dette viktige kunst- og kulturområdet.

Dagspresseutvalgets innstilling kom i går. Den vil selv-sagt være gjenstand for grundig gjennomgang og drøftel-ser. La meg nå peke på betydningen av den brede enighet om pressestøttens funksjon for å sikre mangfold i avisene. I tillegg har jeg merket meg det signal som utvalgets leder, Hallvard Bakke, gir i innstillingen, ved subsidiært å åpne for en lavsats på moms generelt for aviser for således å gi økonomisk inndekning for økt pressestøtte til dem som trenger det. Jeg liker det ikke, men dette kan faktisk vise seg å være den mest realistiske vei å gå.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Eg trur representan-ten Lahnstein og eg er samde om ganske mykje når det gjeld mediepolitikken. Eg har bare nokre små spørsmål i tillegg.

Det er skapt eit inntrykk av at den førre regjeringa kom til at det ikkje var naudsynt å lysa ut TV 2-konsesjo-nen. No har noverande regjering kome til at det er naud-

synt for å vera sikre og for å vera føre var, så ein skal sleppa ein diskusjon om det etterpå. Det kunne vera interessant å høyra kva Senterpartiet og representanten Lahnstein meiner om det.

Så omtala representanten Lahnstein igjen pressestøtaden positivt. Ho sa for ikkje så veldig lenge sidan at det smerta å skjera ned. Er det nokon planar i mellompartia og i Senterpartiet om å bøta på dette – kanskje ikkje minst etter det siste innspelet frå Dagspresseutvalet?

Så til den konsesjonsavgifta som det har vore snakk om for TV 2, og som òg kan verta aktuell for P4. Kulturministeren sa i utgreinga at det skulle lysast ut ein konsesjon, og at ein då skulle stilla krav om at programverksemda skal vera i tråd med prinsippa om allmennkringkasting. Det andre punktet var at konsesjonæranne bør forplikta seg til økonomiske ytingar til norsk fjernsynsproduksjon. Og då er det interessant for oss i Arbeidarpartiet å veta om mellompartia, Senterpartiet og Anne Enger Lahnstein er samde i at det bør vera ei konsesjonsavgift på TV 2 og P4 t.d., og om dette bør øyremerkast til kultur.

Anne Enger Lahnstein (Sp): Det er riktig, som det ble antydnet her, at jeg i den tid jeg var kulturminister, ikke anså det nødvendig med utlysning av TV 2-konsesjonen. Nå har jeg registrert at man har kommet til at det er fornuftig å lyse den ut, og jeg la også merke til at representanten Ausdal Starrfelt begrunnet det med at man ikke skal kunne komme i ettertid og si at dette ikke var riktig. Da er det bare å ta det til etterretning. Det er Regjeringen som har ansvaret for det.

I tilknytning til det tredje spørsmålet, om konsesjonsavgiften, har jeg ment at det kan være grunnlag for en konsesjonsavgift. Men jeg vil ikke overvurdere betydningen av og størelsen på den, for jeg syns det er viktig at TV 2 eller den som får konsesjonen, får økonomisk armslag til å gi et godt tilbud. Og det syns jeg faktisk TV 2 har vært ganske flink til. De har hatt god økonomi. Jeg tror at da denne konsesjonen i sin tid ble utlyst, undervurderte vi muligheten for reklameinntekter. Nå kan det kanskje være en situasjon hvor inntektsgrunnlaget blir redusert, fordi det er så mange ulike medier å forholde seg til.

Når det gjelder å øremerke, har jeg litt erfaring med hvordan slike budsjettbehandlinger foregår, og jeg er redd for at øremerking på ett område vil føre til kutt på andre områder. Gjerne øremerking for meg, for så vidt, hvis det betyr mer penger totalt sett, men jeg lar meg ikke lure så lett av det.

Så til pressestøtten. Nå er vi spent på de utspillene som kommer fra Arbeiderpartiet når det gjelder pressestøtten. Vi vil selvfølgelig avvente diskusjonen både om utvalgets innstilling og forslaget fra Arbeiderpartiet.

Per Roar Bredvold (Frp): Senterpartiet, som er et såkalt distriktparti, noe Fremskrittspartiet i stadig større grad tviler på, vil ikke være med på å differensiere NRK-lisensen, slik at de ute i distriktene får en lavere lisens og dermed kan bruke disse midlene på et alternativt tilbud

for å få inn NRK2. Skal folk bo ute i distriktene, er kultur et viktig moment, har Senterpartiet tidligere sagt. Når nå NRK stadig dreier mer og mer av sitt TV-tilbud over til NRK2, og NRK2 nå er blitt den nye filmkanalen, hvorfor vil ikke Senterpartiet være med på å bidra til at disse drøyt 600 000 mennesker, ofte ute i distriktene, får denne form for kultur? Det vil nemlig Fremskrittspartiet.

Anne Enger Lahnstein (Sp): Når det gjelder spørsmålet om NRK-lisensen, innrømmer jeg at det er et problem knyttet til at det faktisk er ulik tilgang på tilbudet fra NRK, som jo oppfattes som lisensen er en betaling for. Derfor har vi gått nøye inn på forslaget og tenkt nøye gjennom hvordan man kan møte det rettferdighetskravet som ligger her. Men jeg er helt overbevist om at hvis man nå begynner å differensiere lisensen, som jo i realiteten er en avgift på apparatene, så vil det undergrave den videre utviklingen av et godt tilbud innenfor NRK.

Så begrunnelsen for dette og svaret på spørsmålet er at vi mener at NRK nå legger opp til og er bevisst på at man skal utvikle NRK2 og NRK1 sammen, og også etter hvert i økende grad gi et tilbud til hele landet. Det er ivarettatt med det opplegget som ligger her. Stortingets forutsetning var også da man etablerte NRK2, som man aldri har brukt lisensfinansiering til, at man skulle ha en dekning på 80 pst. Det vil etter hvert bli redusert. Jeg forstod også på uttalelsene i redegjørelsen fra kulturministeren at man i utviklingen av digitale tilbud vil begynne på en måte som gjør at dette kompenseres.

Trond Helleland (H): «Jeg lar meg ikke lure så lett», sa nettopp den tidligere kulturminister Lahnstein i svaret på spørsmålet om øremerking av midler til en eventuell konsesjon til TV 2 eller andre. Det betyr vel at tidligere statsråd Lahnstein har forlatt Ole Brumm-prinsippet om ja takk, begge deler når det gjelder å tenke budsjett og kulturpolitikk. Hvis representanten Lahnstein på ny skulle bli stilt overfor dilemmaet å prioritere enten presserende kulturoppgaver eller en kraftig økning i pressestøtten, blir spørsmålet: Hva vil da representanten Lahnstein gjøre? Vi vet hva hun gjorde i en presset situasjon som kulturminister, og det valget har hun stått for siden. Men spørsmålet blir jo om Senterpartiet nå støtter kravet om 100 nye millioner kroner i pressestøtte. Eller er det det samme på dette området som det eventuelt vil være med en TV 2-konsesjonsavgift, at hvis det blir lagt inn 100 nye millioner kroner i pressestøtte i kulturbudsjettet, så vil det bety fratrukk for omtrent det samme beløpet til andre og viktigere kulturformål? Hvordan vil representanten Lahnstein stille seg i forhold til dette dilemmaet? Vil representanten Lahnstein sitte rolig tilbake og vente på at Arbeiderpartiet skal komme med utspillene her, eller er det slik at representanten Lahnstein faktisk allerede nå kan si noe om de prioriteringene hun ønsker å gjøre i forholdet mellom kultur og pressestøtte i en vanskelig budsjettsituasjon?

Anne Enger Lahnstein (Sp): Det er feil om noen har oppfattet det slik at Senterpartiet har levd etter Ole

Brumm-prinsippet ja takk, begge deler, selv om det av og til kan være fornuftig å gi grunnlag for å si ja takk, begge deler ved å være villig til å ta inn noe mer fra den stadig økende veksten i privat forbruk. Det la vi opp til i sin tid, og derfor opplevde vi fra sentrumsregjeringens side at stortingsflertallet to ganger, først med Høyre og Fremskrittspartiet og så med Arbeiderpartiet, kuttet i sentrumsregjeringens kulturbudsjett, både for 1999 og 2000.

Så er det spørsmål om hva jeg vil velge. Jeg mener at det er mitt privilegium som stortingsrepresentant å avvente et utspill fra Regjeringen, fordi det selvsagt er slik at det skal være balanse i budsjettene, det skal være sammenheng mellom utgifter og inntekter. Jeg er ikke så naiv at jeg tror at det bare er å knipse med fingerne og så få 100 mill. kr ekstra til pressestøtte uten videre på et ganske presset kulturbudsjett. Så svaret til Helleland fra meg er: Jeg vil nå avvente Regjeringens holdning til dette, og jeg er veldig spent på om og håper inderlig at kulturministeren får sterkt gjennomslag for en økning av kulturbudsjettets rammer, inkludert pressestøtten generelt. Jeg skal bidra det jeg kan til at forståelsen for økt satsing på kultur, inkludert en mangfoldig presse, vil få en økende oppslutning i det politiske miljøet totalt sett. To ganger har jeg altså opplevd at sentrumsregjeringens kulturbudsjett ble kuttet i Stortinget. Det er ikke bra for framtiden.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ågot Valle (SV): Statsråden skal ha ros for en redegjørelse der hun har tatt opp viktige spørsmål og viktige utfordringer på mediefeltet, et felt som er vanskelig, men som vi som kulturpolitikere må gå tungt inn i, for dette handler om samfunnsbygging i sin ytterste konsekvens. Media er en viktig maktfaktor, og det er en viktig oppgave for oss å følge med hvordan media bruker maktposisjonen sin. Men det er også en oppgave for media sjøl å gå inn med kritisk, granskende journalistikk i forhold til hvordan makta brukes. På det økonomiske område, f.eks., innhentes kommentarer fra en begrenset gruppe, og ofte fungerer media som et mikrofonstativ for de personene som representerer interesser som sjøl er aktører i finansmarkedet, som endatil kan ha interesse av å snakke opp renta i en situasjon der kravet om mer penger til offentlig sektor står på dagsordenen. En kritisk journalistikk innebærer å sette kritisk søkelys på vedtatte sannheter om økonomisk politikk og hvilke interesser synsegruppa representerer.

«Globaliseringen og kommersialiseringen av deler av mediene vil antakelig fortsette», sier statsråden. Ja, det er antakelig sant. Men utviklinga er ikke en naturlov, utviklinga er menneskeskapt. Politikere har gitt fra seg virkemidler til markedet. Den teknologiske utviklinga krever andre virkemidler for politisk styring enn de vi hadde i går, det innrømmer jeg. Men vi må tørre å sette politisk styring på dagsordenen og se hva vi da kommer opp med av virkemidler.

Den teknologiske utviklinga representerer både trusler og muligheter for ytringsfriheten og for det kulturelle mangfoldet. Sterke kommersielle krefter står klar til å er-

obre makta over både produksjon, distribusjon og distribusjonsnett. Fusjonen mellom American Online og Time Warner er et eksempel på hva vi kan vente oss. Det kulturelle mangfoldet og ytringsfriheten får trange kår dersom de store medie-gigantene skal få rå aleine. Men teknologien representerer muligheter både for mangfold og for informasjonskanaler, og andre kanaler enn de som norsk presse bruker. Det gir grasrotbevegelse og enkeltpersoner muligheten til å innhente alternativ informasjon og organisere seg. Det er en seier for demokratiet.

Store deler av norske media er bedrifter som sjøl skal tjene penger, med eiere som puster redaksjonen i nakken med krav om større overskudd, flere lesere, flere seere for nesten enhver pris. Dette er bakteppet for overtramp og det stadig større kravet om å være til stede ved dramatiske hendelser og grafse i enkeltmenneskers liv. På en del av denne skalaen finner vi reality-TV, som er på innmarsj andre steder – det å være til stede der det skjer, og helst være en del av hendelsene. Opptrinnet i «Sentrum» som vi lot oss hisse opp over, var på mange måter en del av denne tenkninga.

Heldigvis reagerer aktører i media sjøl. Norsk Journalistlag har gitt ut en rapport med knallhard kritikk av det som skjedde i kjølvannet av drapet på en tolvåring i Hedrum, da bygda ble oversvømmet av journalister og helikoptre som hang over hustakene for å få tak i de hoteste scoop-fotografiene av sørgende pårørende.

Denne utviklinga gjør at pressa sjøl må diskutere «Vær varsom»-plakaten. Men jeg mener at utviklinga viser behovet for at vi igjen må reise debatten om medieombud. SV har som kjent tidligere foreslått at vi skal ha en som yter medieassistans, og jeg håper at vi en gang kan få gjennomslag for det. Samtidig som media er bedrifter, er de også organ for det frie ord og formidling av det kulturelle mangfoldet, en av grunnpilarene i det demokratiske systemet.

Dagspresseutvalget har kommet med sine forslag. Ett av dem er økning av pressestøtta for å redde avismangfoldet. SV mener at tegnet på at aviser går den sikre død i møte dersom Stortinget ikke gjør noe umiddelbart, viser at vi må få opp pressestøtta på 1997-nivå neste år. Noe må vi også ta i revidert.

Jeg er glad for at statsråden så tydelig signaliserer at de som skal få konsesjon for reklamefinansiert allmennfjernsyn, også må ha noen forpliktelser. For bare ett år siden hadde vi oppe et forslag som nettopp gikk ut på at det skulle ilegges avgifter på konsesjon. Men vi mener at konsesjonsavgiftsmidler må kanaliseres både til fjernsynsproduksjon og til film og ikke minst til skikkelige og gode tilbud til barn og unge, som andre også har vært inne på.

– Jeg ser tida er omme. Jeg hadde lyst til å si noe om hvor denne fjernsynskanalen bør ligge, men det skal jeg eventuelt komme tilbake til i replikkordskiftet.

Jeg tar opp det forslaget som er lagt ut på representantenes bord.

Presidenten: Ågot Valle har tatt opp det forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Jon Olav Alstad (A): Jeg registrerer at SV nok en gang finner det betimelig å lansere forslaget om medieombud. Etter «Sentrum»-episoden og etter «Big Brother» og det som skjer i kjølvannet av lanseringen av den typen trash-TV, har jeg advart mot at den type forslag ville kunne bli mer aktualisert fra dem som tidligere også har ment det. Jeg må innrømme at dette ikke er nok til at undertegnede vil gå inn for det. Jeg synes at reaksjonene på disse til episodene fra media selv har vist at pressens egen etikkdebatt fungerer, og at man er med og setter grenser. Så er det alltid noen som ikke vil holde seg innenfor disse grensene. Men jeg synes ikke omfanget er så veldig stort foreløpig. Til tross for den kraftige liberaliseringen – politisk villet liberalisering – som har skjedd, har vi ikke på 1990-tallet sett de ekstreme utslagene her hjemme i Norge, nettopp fordi vi har lagt så til de grader vekt på pressens etiske arbeid og selvstendige ansvar for det etiske arbeid. Vi har jo etter hvert også gjennomført PFU-ordningen for hele mediesektoren.

Spørsmålet mitt er om SV synes at den typen – veldig få – enkeltepisoder gjør at det er grunn til å sette hele systemet i fare og statliggjøre det gjennom et medieombud.

Ågot Valle (SV): Hvis Jon Olav Alstad hørte riktig godt etter – og det håper jeg at han gjorde – foreslo jeg ikke et medieombud her og nå. Men det jeg sa, var at utviklinga gjør at vi kanskje igjen må reise debatten om medieombud, og det håper jeg at Arbeiderpartiet og Jon Olav Alstad kan være med på.

Jeg er enig i at pressens egen justis er viktig, og at den ikke må undergraves. Jeg er enig i at de reaksjonene som har kommet fra deler av pressen på overtramp, har vært veldig bra – jeg viser til den rapporten som bl.a. Norsk Journalistlag har skrevet om det som skjedde i Hedrum – men hvis en ser framover, og ser at her står det ganske grådige, kommersielle krefter som vil ha muligheten som følge av den teknologiske utviklinga til å presentere reality-TV og alt det som følger med, ja, da må vi være villig til å diskutere nye virkemidler.

Og så mener ikke jeg at et ombud betyr en statliggjøring. Et ombud skal være et frittstilt, uavhengig organ, som på vegne av samfunnet skal granske og se til at utviklinga går rett vei, slik andre ombud også er frittstående, og som jeg håper skal kunne fortsette å være det. Men igjen: Vi må være villig til å reise debatten om medieombud i forhold til det som vi ser for oss skal skje.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Gunnar Kvasheim (V): Kulturministeren slo i sin redegjørelse fast at det innen mediepolitikken var Regjeringens fremste mål å sikre ytringsfrihet og informasjonsfrihet. Det er et godt utgangspunkt for en mediedebatt. Og Venstre støtter dette hovedmålet. Men det er viktig å understreke at et slikt mål må følges opp av en offensiv politikk som nettopp sikrer ytringsfrihet og informasjonsfrihet. I redegjørelsen mangler det signaler fra statsråden, og det er det grunn til å merke seg i en situa-

sjon hvor Norge betegnes som en B-nasjon når det gjelder ytringsfrihet. Mitt spørsmål er: Hva ønsker Regjeringen å gjøre for å bedre ytringsfrihetens kår i Norge?

Ytringsfrihetskommisjonen har lagt fram sin innstilling, som er ute på høring. Det er derfor forståelig at Regjeringen og statsråden ikke vil forskuttere standpunkt i de ulike forslagene som kom fra kommisjonen. Men ville det likevel være mulig å gi noen signaler på viktige områder?

Venstre mener det trengs lovendringer for å styrke ytringsfriheten, og vi støtter et forslag om å endre Grunnloven § 100 etter de linjer som kommisjonen foreslår. Det vil være et viktig bidrag i forhold til det kulturministeren sa var hovedmålet i mediepolitikken.

Menneskerettsdomstolen i Strasbourg har vist at norsk lovgivning og rettspraksis ikke er i samsvar med de forpliktelser vi har påtatt oss internasjonalt når det gjelder ytringsfriheten. Venstre mener det er nødvendig å endre injurielovgivningen. Det er pinlig for Norge at vi gjentatte ganger blir felt av Menneskerettighetsdomstolen i saker som vedrører ytringsfrihet. På dette området trenger vi et sterkere politisk engasjement i vårt land og i vårt storting.

En god mediepolitikk er også avhengig av at offentlighetsprinsippet står sterkt. Den informerte debatt er helt avhengig av at det er muligheter for innsyn. Venstre har lagt svært mye arbeid i å styrke offentlighetsprinsippet i norsk forvaltning. Blant annet har vi fremmet et forslag om at offentlighetsprinsippet skal gjøres gjeldende for Stortinget, og vi får om kort tid til behandling en sak vedrørende det. Men også på dette området savner jeg et større engasjement. Da et forslag fra Venstre om det grunnlovfestede offentlighetsprinsippet for kort tid siden ble behandlet, fikk vi kun støtte fra Fremskrittspartiet. Dersom ytringsfrihet og informasjonsfrihet er det viktigste innen mediepolitikken, må det følges opp med mer engasjement enn det Arbeiderpartiet har hatt på dette området.

Kulturministeren hadde helt rett da hun påpekte at en stadig større del av vår mediepolitikk formes fordi vi påvirkes av ting som skjer utenfor landets grenser. Venstre er enig i de vurderingene som statsråden gjorde i den forbindelse. Kulturministeren berørte mediepolitiske utfordringer i vårt møte med EU-systemet. Jeg deler hennes vurderinger også når det gjelder det. Men det var en viktig problemstilling som ikke ble berørt. Offentlighetsprinsippet står relativt sterkt i Norge. Det kan bli uthullet i møtet med EU-systemet og med EU-direktiver. Det arbeides nå med direktiver i EU som vil undergrave den politikk som er etablert i Norge på dette området. Jeg vet at Kulturdepartementet og den foregående regjeringen arbeidet aktivt mot det EU-direktivet det her er tale om, og jeg ber om at kulturministeren er oppmerksom på denne problemstillingen og følger aktivt opp.

Skal ytringsfriheten og informasjonsfriheten være reell, må det være mediekanaler tilgjengelige hvor denne friheten kan utøves. På den bakgrunn er det viktig å ta fatt på den behandlingen som nå kommer i forbindelse med Dagspresseutvalgets innstilling. Utvalget skisserer

mange viktige problemstillinger, bl.a. er det nytt at pressen så klart og samstemmig sier at momsfritaket er en del av pressestøtten. Det betyr at en nå erkjenner at langt flere aviser får pressestøtte enn de en tradisjonelt har satt i denne kategorien. Representanten Trond Helleland har rett i at en ikke kan diskutere pressestøtte uten å ta med moms, men han tar feil når han sier at den tradisjonelle pressestøtten ikke lenger har noen funksjon. Ikke minst i forhold til de aller minste avisene er dette helt avgjørende for at de skal kunne virke i sitt lokalsamfunn langs de linjene som vi her har sagt er viktige i vår demokratibyging.

Jeg har fokusert mest på problemstillinger andre ikke har vært mye opptatt av. La meg kort si noen ord når det gjelder TV 2-konsesjonen. Der støtter Venstre Regjeringens opplegg, og jeg vil peke på at Terje Johansen tok opp denne problemstillingen i et spørsmål i Stortinget for et par år siden med nøyaktig samme innhold som det Regjeringen nå fremmer. På det tidspunktet var det minimalt engasjement på dette området.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jon Olav Alstad (A): Jeg tenkte faktisk å holde kjeft i denne omgangen, men jeg klarer ikke å dy meg. Venstre har stort sett hatt sammenfallende syn med Arbeiderpartiet når det gjelder mediepolitikken over tid, men når Venstre så til de grader begynner å fokusere på ytringsfriheten og framhever Arbeiderpartiets rolle i den sammenhengen og påpeker at Arbeiderpartiet må være mer offensivt enn hittil, finner jeg grunn til å komme med noen kommentarer. Det er fullt mulig at Arbeiderpartiet kan være mer offensivt når det gjelder ytringsfriheten, og vi får se hva slags initiativ som kommer som følge av de to rapportene vi behandler. Men hva skal vi da si om Venstre, som har foretatt det verste angrepet på ytringsfriheten de senere årene gjennom de kuttene i pressestøtten som er gjort?

Gunnar Kvasheim (V): Representanten Alstads replikk gjorde meg mer bekymret enn kulturministerens redegjørelse. Hvis forståelsen av ytringsfrihet er slik at en tror at et kutt i pressestøtten på 30 mill. kr er det største angrep på ytringsfriheten som vi har hatt i Norge de siste årene, forstår en ikke det som er ærendet til Ytringsfrihetskommissjonen. Når jeg la stor vekt på dette i mitt innlegg, var det nettopp fordi statsråden i sin redegjørelse sa at bedrede kår for ytringsfrihet og informasjonsfrihet var et hovedmål i Regjeringens mediepolitikk, ja faktisk det viktigste. Når jeg etterlyste engasjement, er det fordi det har vært vanskelig med å få gjennomslag for forslag i Stortinget som ville bedret politikken på disse områdene. Jeg vil sterkt advare mot en fortolkning av ytringsfrihetens kår knyttet til pressestøtten så isolert som det Alstad legger opp til.

Trond Helleland (H): Jeg har veldig stor sans for Kvasheims argumentasjon når det gjelder dette med ytringsfrihet som noe mer enn statsstøtte. I svaret til

Alstad peker Kvasheim helt riktig på at det er langt alvorlige trusler mot ytringsfriheten enn et begrenset kutt i pressestøtten.

Når representanten Kvasheim er bekymret over Høyres holdning i denne saken, har jeg lyst til å returnere det ved å spørre om partiet Venstre, som normalt er for frie og uavhengige institusjoner, ikke ser noe som helst betenkelig ved at avisene gjør seg avhengige av statsstøtte, gjør seg avhengige av offentlig støtte for å ha muligheten til å komme ut. Tror representanten Kvasheim, som selv har bakgrunn fra lokalaviser, at en sammenslåing av enkelte lokalaviser kunne føre til at en fikk mer levedyktige aviser som var mindre avhengige av offentlig støtte? Dette med fusjoner er jo noe som preger næringslivet ellers, men i presseverdenen ser en det i veldig liten grad. De eneste fusjonene en ser der, er at de store aviskonsernene, Orkla, A-pressen og Schibsted, kjøper seg opp i mindre aviser og mottar pressestøtte samtidig som konsernene går med store overskudd. Har representanten Kvasheim ingen prinsipielle betenkeligheter ved at store mediekonsern gjennom oppkjøp av støttetrengende aviser faktisk kan håve inn statsstøtte for noen av avisene, samtidig som de andre avisene går med store overskudd? I det hele tatt, denne mediekonsentrasjonen medfører også at enkelte aviser som går med store overskudd, må overføre deler av sine overskudd til aviser som går med underskudd, eller inn i konsernkassen. Betyr ikke det egentlig at pressestøtten er en foreldet ordning som burde avvikles, også av hensyn til å ha en fri og uavhengig presse?

Gunnar Kvasheim (V): Det er klart det er viktig å diskutere de sider som følger av statens støtte til media, som skal være uavhengige. Det viktigste mottrekket i den forbindelse er å sikre uavhengigheten til den enkelte redaktør. I det samfunnet vi har i dag, har vi en debatt, et kritisk søkelys på media som bidrar til en slik uavhengighet, og som gjør at stadig flere aviser nå sikrer den uavhengigheten gjennom vedtekter og på annen måte.

Det ville vært langt mer problematisk for vårt demokrati om vi skulle kutte pressestøtten med den følge at mange aviser forsvant og mange lokalsamfunn ble avisløse. La meg peke på at det er 112 av landets minste aviser som deler på 30 av de millionene som vi gir i statsstøtte. Jeg mener at de burde fått en større andel av denne støtten. Hadde en økt støtten til enkelte av disse minste avisene med 100 000 kr, ville de mer offensivt, mer kritisk kikket kommunene sine i kortene, og de kunne vært tjenere for lokalsamfunn, kulturliv osv. på en mye bedre måte. Pressestøtten har fortsatt en misjon, men jeg mener som sagt det ville vært mye rettere å fordele 10 mill. kr mer til disse 112 avisene enn å sørge for opplegg som gav enkelte aviser ytterligere 5 mill. kr i pressestøtte. Så her er sider vi ønsker å diskutere, men jeg ønsker å framstå som en tilhenger av den ordningen, fordi jeg tror det er en viktig del av vår mediepolitikk og vår kulturpolitikk.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Statsråd Ellen Horn: I min redegjørelse den 16. mai pekte jeg bl.a. på hvor raskt den teknologiske utviklingen går. En illustrasjon på dette fikk vi i annonser i Oslo-avisene i denne uken. Her opplyser Viken Energi at selskapet vil starte praktiske forsøk med telefon- og datatilknypning via strømmettet. Selv om denne teknologien i prinsippet har vært kjent en tid, er det meg bekjent første gang den testes ut hos publikum i Norge.

Hvis forsøkene er vellykkede og denne teknologien kan brukes i stor skala, åpner det seg uhyre spennende vyer. I praksis har nemlig alle norske husstander innlagt elektrisitet, og da kan vi faktisk allerede ha et bredbåndnett i Norge. Men jeg understreker at teknologien er i støpeskjeen, og vi må avvente forsøkene før vi kan si noe endelig om hvor brukbart dette systemet er.

I går var det 237 år siden den første norske avisen kom ut, og i går fikk jeg overlevert Dagspresseutvalgets utredning, og det er spennende lesning. Utvalget foreslår å øke pressestøtten og å opprettholde merverdiavgiftsfrikaget for aviser. Dette er forhold jeg naturligvis ikke kan kommentere. Først må utredningen på høring, og deretter må støttens nivå vurderes i budsjettssammenheng.

Men jeg vil kort kommentere enkelte av utvalgets andre forslag. For det første er det spennende å registrere at utvalget har vurdert ulike tiltak for å øke avislesningen blant de yngste aldersgruppene. Dersom vi fremdeles skal være den mest avislesende nasjon i verden, er det helt avgjørende at noen tar initiativ til en omfattende drøfting av hva som kan gjøres for å øke avislesningen blant de unge. Det er viktig å være oppmerksom på at lav interesse for avislesning i ungdommen vil kunne resultere i en svekket interesse for avis også etter hvert som man blir eldre. Effekten er vel kjent i andre land og gir grunn til bekymring. Det bør så avgjørt være i avisens egeninteresse å stimulere leselysten blant de unge. Om det er en statlig oppgave å bidra til dette arbeidet, får vi diskutere nærmere i tiden som kommer.

Utvalgets innstilling kommer også til å aktualisere spørsmålet om bruk av skjønnsbaserte kriterier på dette området. Jeg tenker bl.a. på utvalgets skisse til ny støttemodell, forslaget om innføring av etableringstilskudd og ekstraordinært produksjonstilskudd til særlig nødlidende aviser.

I den videre behandling av utvalgets innstilling vil vi nøye vurdere konsekvensene av å innføre økt skjønn i ordningen. Dette kan gjøre ordningen mer treffsikker og fleksibel i forhold til de reelle behov. Samtidig må vi sikre oss at slik fleksibilitet ikke fører til usikkerhet rundt kriteriene for tildeling av støtte. Slik usikkerhet vil lett kunne legge til rette for påstander om politisk favorisering, noe som ville være ødeleggende for den alminnelige oppslutningen om disse ordningene.

Dagspresseutvalget foreslår å oppheve gjeldende bestemmelse om overskuddsbegrensning og forbud mot å utbetale bytte. Dagens regler foreslås erstattet med en mer skjønnsmessig vurdering av hvilke aviser som reelt sett har behov for støtte.

Jeg tror verken opinionen eller det politiske miljø vil ha særlig forståelse for at vesentlige støttemidler går til andre formål enn avisdrift. Mot dette må veies de støtte-

berettigede avisenes behov for tilførsel av privat kapital. Samtidig bør vi være varsomme med å innføre ordninger som medfører at forvaltningen hvert enkelt år må foreta skjønnsmessige vurderinger av enkeltavisers økonomi. Dette er derfor vanskelige spørsmål som vi må komme tilbake til på grunnlag av høringen.

Jeg vil nå sørge for å få utvalgets utredning ut på høring snarest mulig og vil legge vekt på de synspunkter som kommer inn i den videre behandlingen av disse spørsmålene.

Nivået på pressestøtten og momsspørsmålet vil jeg ikke kommentere ytterligere før budsjettet for 2001. Det er imidlertid, slik jeg ser det, enorme dramatiske utfordringer norsk kulturliv står overfor, både når det gjelder mediepolitikken og på en rekke andre områder. Det handler dypest sett om å bevare nasjonens identitet og det norske språk. Derfor er det min sterke ambisjon å få større og bredere anerkjennelse for at rammene for kulturbudsjettet må utvides, og kulturspørsmålene må få en mye mer sentral plass på den politiske dagsordenen.

Øyvind Korsberg hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Roar Bredvold (Frp): I sin redegjørelse tidligere sa statsråden at hun vil sørge for at satsingen på norskprodusert film og audiovisuelle produksjoner gjennom støtte- og stimuleringsordninger fortsetter. Det er likevel, sier statsråden, nødvendig med en omfattende omlegging og effektivisering av disse støtteordningene og forvaltningen av dem. Vil dette si at statsråden er enig i den skepsis som Fremskrittspartiet har hatt i alle år til disse ordningene, og hva legger statsråden i uttrykket «en omfattende omlegging»?

Statsråd Ellen Horn: Audiovisuell sektor er en viktig bestanddel i kulturpolitikken. Jeg ønsker å ha nødvendig sikkerhet for at de forslagene jeg vil fremme, er de rette for filmsektoren. Selv er jeg enig i at det er viktig at det ikke tar for lang tid før resultatene av arbeidet blir gjort kjent. Jeg tror at filmbransjen ville lide mer dersom vi gjennomførte et antall dårlig begrunnede tiltak enn om vi venter et halvt år lenger. Jeg mener det er all grunn til å gå gjennom de norske filmstøtteordningene, slik at vi blir bedre i stand til å skape god norsk innholdsproduksjon. Dette er en av de største utfordringene framover innen mediepolitikken.

Ola T. Lånke (KrF): Jeg vil si at jeg deler statsråd Horns forhåpninger om de spennende vyer når vi får bredbåndnett inn gjennom stikkontakten.

Men det var litt andre ting jeg hadde tenkt jeg skulle ta opp med statsråden. For det første vil jeg gjenta et spørsmål som jeg tror statsråden kanskje ikke registrerte i mitt forrige innlegg, nemlig om man også kunne tenke seg å lyse ut P4-konsesjonen på samme måte som TV 2-konsesjonen.

Det andre spørsmålet mitt går på noe som ikke har vært berørt i noen av innleggene til statsråden. Jeg formoder at statsråden likevel kan være kjent med forholdet. I fjor på denne tiden holdt daværende statsråd Lahnstein en redegjørelse der hun bebudet at man ville lyse ut konsesjon for såkalt AM-kringkasting, fordi det hadde vært spørsmål om, i hvert fall fra minst én privat aktør, å få lov til å drive privat radiovirksomhet på lang- eller mellombølgen på ledige frekvenser i Norge. Og det ble sagt at det hadde departementet vurdert og kommet til at man ville åpne for, og det ville bli lyst ut.

Nå kom ikke statsråd Lahnstein så langt med det spørsmålet at det ble lyst ut, og jeg tillater meg å spørre statsråd Horn om hun nå vil forfølge dette spørsmålet, slik at vi kan få lyst ut en konsesjon på lang- eller mellombølgen.

Så til det tredje, det som går på konsesjonsavgift, som også har vært antydning i den forrige redegjørelsen. Jeg ventet ikke at statsråden skal kunne svare på hva slik konsesjonsavgift konkret skal gå til. Men vi ser for oss at en del medier på grunn av de store, tunge mediernes inntekter på reklamesektoren ikke har de samme inntektsmulighetene, og jeg tenker ikke minst på lokalmedier som lokalradio og lokal-TV. Vil det være naturlig å vurdere om også disse mediene kan få styrket sine rammevilkår gjennom at det stilles større midler til disposisjon i form av en slik konsesjonsavgift?

Statsråd Ellen Horn: Til det første spørsmålet om P4-konsesjonen mener jeg vel at det vil være logisk med en utlysning på lik linje med utlysningen av TV 2-konsesjonen.

Når det gjelder utlysningen hva angår lokalradio, kan jeg si at Kulturdepartementet i brev av 16. juni 1999 bad Statens medieforvaltning om å utarbeide et forslag til konsesjonsinnbydelse, kunngjøringstekst og konsesjonsvilkår for privat radiovirksomhet for langbølge. Vi mottok den 22. mars i år de forslagene vi hadde bedt om. På bakgrunn av den tekniske utviklingen som har funnet sted, har vi nå funnet det nødvendig å innhente uttalelser fra NRK, Norkring og Post- og teletilsynet om hva som på lengre sikt vil være den mest hensiktsmessige bruken av denne frekvensressursen. Vi regner med at dette vil være avklart i nærmeste fremtid, slik at vi innen sommerferien kan komme til en avgjørelse i denne saken.

Når det gjelder konsesjonsutlysningen, oppfattet jeg spørsmålet slik at Lånke ville vite om også andre vil kunne nyte godt av en eventuell avgift pålagt konsesjonen, og det vil vi selvfølgelig komme tilbake til. Jeg mener bare at det er enormt viktig å sørge for at de ressurser som eventuelt blir frigjort, vil kunne gå direkte til innholdsproduksjon på norsk, som kommer flest mulig til gode.

Trond Helleland (H): Jeg har forståelse for at statsråden ikke ønsker å kommentere Dagspresseutvalgets hovedkonklusjoner og heller ikke vil si noe om nivået på pressestøtten, men jeg har lyst til å gjenta den utfordringen jeg hadde tidligere til representanten Lahnstein, der

representanten Lahnstein gav klart svar på hvilken holdning hun hadde dersom valget stod mellom å kutte i pressestøtte eller å kutte i øvrige kulturformål. Det hadde vært interessant å høre hvordan statsråden ser på den problemstillingen, fordi det kan bli et aktuelt tema. Selv om jeg ønsker statsråden lykke til i kampen for utvidede rammer, er det ikke umulig at Stortinget havner i den situasjon at det også i år vil bli diskusjoner om budsjettets størrelse og eventuelle kutt også i kulturbudsjettet.

Så registrerer jeg at statsråden har forhåpninger til elektrisitetsnettets mulighet for å være bredbåndoperatør, og det er spennende. Jeg synes også det ville være flott, for da hadde vi hatt bredbånd til alle med én gang. Men det jeg tok opp i mitt innlegg, som jeg har lyst til eventuelt å få et svar på, er om departementet nå kan tenke seg å gå i gang med faktisk å definere hva slags minimumstilbud alle norske husstander skal få når vi har innført digitalt fjernsyn, slik at vi slipper den debatten vi har i dag, om NRK2 og lisensavgift, og slipper debatt om dekningsgrad osv. Det må være viktig å ha forhåndsdefinert hvilke programtilbud som skal være det minimum alle vil få inn, for vi vet at det vil bli et såkalt hybridnett, det vil bli mange ulike sendeplattformer, og da er det viktig at man i storting og regjering har diskutert hvordan man skal legge opp dette slik at alle har krav på et minimumstilbud. Er dette et arbeid departementet kan tenke seg å gå i gang med?

Til slutt vil jeg spørre om departementet også har begynt prosessen med å tenke på hvordan prinsippene skal være for overgangen fra analogt til digitalt fjernsyn. Når skal vi slå av senderen, og hvordan skal vi bestemme dette ved overgangen til digitalt fjernsyn?

Statsråd Ellen Horn: La meg innledningsvis få si at jeg har forståelse for at det kan føles frustrerende å måtte betale full kringkastingslisens uten å kunne ta inn NRK2. Et tosporet system for innkreving av kringkastingsavgift vil imidlertid være veldig kostnadskreven og praktisk vanskelig og en lite prinsipiell løsning på et problem som kanskje ikke vil være noe problem lenger om noen år. Jeg kan derfor ikke nå anbefale en reduksjon i kringkastingsavgiften for dem som ikke kan ta inn NRK2.

Når det gjelder kutt i pressestøtten i forhold til andre kutt, må jeg si jeg deler holdningen til en av mine forgjengere, Anne Enger Lahnstein, om at kutt er uheldig i enhver sammenheng. Derfor vil jeg måtte se pressestøtten i den store sammenheng, men også se på spørsmålet om momsen og pressestøtten kanskje vil måtte veies opp mot hverandre. Som sagt jobber jeg intenst for at vi skal få rammer som kan ivareta de sentrale utfordringene vi har.

Når det gjelder hvor lang tid det vil ta før alle får bredbånd tilgjengelig, føler Regjeringen en sterk forpliktelse til å sørge for at dette skjer så fort som mulig. Vi har sagt at vi vil basere oss på at konkurransen skal stimulere markedet til å bidra til en fordeling slik at hele landet skal få tilgang til de nye mediene. Forhåpentligvis vil vi begynne å nærme oss dette målet om noen ganske få år. Der hvor de kommersielle aktørene ikke klarer å dekke

hele landet, vil vi gå inn med offentlig støtte for å bidra til at hver enkelt husstand har tilgang til teknologien.

Ågot Valle (SV): Som jeg sa i innlegget mitt, syns jeg statsråden i sin redegjørelse tok opp veldig mange viktige områder, men i likhet med tidligere redegjørelser var det ett område som ikke ble omtalt. Det er jo slik at pressen representerer et maktapparat. Jeg sa også at det er viktig å se hvordan pressen bruker dette maktapparatet, og hvilke grupper pressen lar slippe til eller ikke. Et felt som er ganske iøynefallende, er at kvinner blir veldig usynliggjort i media. For noen år siden ble det laget en undersøkelse som viste at til tross for at kvinner hadde toget inn på veldig mange samfunnsarenaer, var bare få kvinner brukt som kilder i media. Nå har Institutt for Journalistikk nettopp gjort en undersøkelse som bekrefter dette bildet, altså at en lav prosentandel kvinner blir brukt som kilder i media, de blir altså usynliggjort som samfunnsaktører. Spørsmålet mitt er da: Er statsråden enig i at dette er et problem? Ser statsråden at det er viktig også å ta for seg dette i en senere mediepolitisk redegjørelse og se om det finnes virkemidler som kan være med på å styrke kvinnebildet?

Så et annet spørsmål. Jeg tar til etterretning at departementet nå lyser ut TV 2s konsesjon. Men den gangen TV 2 fikk konsesjon, var det viktig at fjernsynsselskapet ble plassert et annet sted enn i Oslo, altså utafor Oslo-gryta, for å se verden og landet med andre briller enn Oslo-brillene. Vil departementet og statsråden nå sørge for at det også i konsesjonsvilkårene blir stilt krav om at TV-selskapet blir plassert et annet sted enn i Oslo?

Statsråd Ellen Horn: Likestillingsspørsmålene er fremdeles like viktige som de har vært i hele mitt voksne liv. For Regjeringen er det en prioritert sak å sørge for at likestilling og kvinnesak løftes opp i alle sammenhenger. Jeg deler Ågot Valles bekymring over den manglende fokusering på kvinner i mediene, som hun nevner her, og vil absolutt se det som en viktig sak å fokusere på i årene som kommer.

Når det gjelder utlysning av TV 2s konsesjon, forutsetter Kulturdepartementet at det også denne gangen ligger som en forutsetning at den nye konsesjonen er knyttet til at hovedkontoret skal ligge i Bergen.

Anne Enger Lahnstein (Sp): Jeg har stor forståelse for at kulturministeren ikke kan gå inn på tall som kommer i budsjettet. Jeg har også stor forståelse for at det er vanskelig å filosofere mye rundt pressestøtten. Jeg må få si at jeg syns den sjikanen jeg fikk av Arbeiderpartiet i forbindelse med kuttet for 1999, var å ta i. Jeg skal ikke trekke fram den igjen i forbindelse med budsjettet som kommer til høsten – hadde jeg tenkt.

Når det gjelder kulturbevilgninger generelt, vil jeg gjerne gi uttrykk for stor støtte til kulturministerens arbeid med å forsøke å øke de totale rammene. Kulturbudsjettet er et lite budsjett, og det betyr så mye i den medievirkeligheten vi har i dag, hvor vi oversvømmes av impulser og er nødt til å bygge opp vår egen kultur, vårt

eget språk og vår egen identitet. Det er jeg helt sikker på at kulturministeren er helt enig med meg i.

Jeg la også merke til at kulturministeren tok opp dette med bredbånd – og kanskje det var i strømkabelen? Ikke noe er bedre enn det, for det har vi jo alle sammen. Men i dag er det faktisk kommet uttalelser både fra kulturministeren på vegne av Regjeringen og fra Høyres Trond Helleland om at man må gi offentlig støtte til utbygging av bredbåndet i de deler av landet hvor ikke markedet sørger for det. Jeg vil gjerne ha bekreftet fra kulturministeren at det er riktig oppfattet, for det er et veldig viktig signal; det vil også løse problemet knyttet til NRK2, som jo er den andre saken vi behandler i dag.

Statsråd Ellen Horn: Jeg takker for støtten til ambisjonen om å få et økt kulturbudsjett. Jeg tror landet har alt å vinne på en utvidet satsing på kultur. Jeg kan jo i den forbindelse også si at vi er i forberedende fase når det gjelder planleggingen av en ny kulturmelding, og dette vil forhåpentligvis også komme veldig tydelig fram i dette arbeidet – nødvendigheten av å tenke nytt når det gjelder kulturpolitikken.

Jeg vil her og nå på Regjeringens vegne bekrefte at det å få bredbåndet ut til absolutt alle kvinner og menn over hele landet, er et klart mål for Regjeringen og for kulturministeren.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) (leiar i komiteen): Utviklinga på medieområdet er i stor grad prega av den teknologiske utviklinga, internasjonalisering og kommersialisering. Det stiller oss framfor stadig nye, store utfordringar. Grensene mellom dei tidlegare delte sektorane tele, media og informasjonsteknologi blir gradvis viska ut. Konvergensen vil ikkje fjerne tradisjonelle utfordringar i samband med regulering og forvaltning av mediesektoren. Reguleringa på medieområdet må tilpassast utviklinga, slik at viktige medie- og samfunnspolitiske omsyn blir vareteken. Det vil framleis vere ei utfordring å verne om allmennkringkastinga og ei differensiert presse i ei framtid prega av samansmelting av medium, auka nisjetilpassing og kommersialisering.

Kristeleg Folkeparti meiner det er viktig å sikre mest mogleg lik tilgang til nye former for elektronisk kommunikasjon og medium. Det er vesentleg at utviklinga på mediefeltet så langt som mogleg ikkje medverkar til å skape nye sosiale skilnader eller skilnad mellom kjønn og generasjonar.

Det å sikre yringsfridomen er ein føresetnad for eit levande folkestyre, noko statsråden også var inne på i si mediepolitiske utgreiing. Kristeleg Folkeparti er samd i at det er ei viktig målsetting å bevare norsk språk og kultur, og at innhaldsproduksjon med utgangspunkt i dette er viktig. Vi har merka oss at kulturministeren varslar ei omfattande omlegging og effektivisering av støtteordningar og forvaltning av støtte- og stimuleringsordningar for norskprodusert film og audiovisuelle produksjonar. Men

det er viktig at vi også i framtida har ei sterk satsing på dette, spesielt retta inn mot barn og unge.

Det er viktig å sikre ei differensiert dagspresse, og vi er spente på kva tiltak statsråden vil fremme som følgje av arbeidet Dagspresseutvalet har gjort. Pressestøtta er og har vore viktig for å halde oppe det rike avismangfaldet som vi har i Noreg. Det er viktig med eit godt landsdekkande allmennkringkastingstilbod og å legge til rette for lokalkringkasting.

Sidan vi samstundes med denne utgreiinga handsamar Dokument nr. 8:42, om rett til reduksjon i lisensavgifta for dei som ikkje kan ta inn signal for å sjå NRK2, vil eg kome med nokre moment til denne innstillinga:

Det er ikkje vanskeleg å forstå at ein opplever det som urimeleg at ikkje alle som har fjernsyn, får tilgang til å få inn NRK2. Det har vore eit sentralt mål i norsk mediepolitikk å forme utviklinga slik at heile landet kan få tilgang til meir av dei same tenestene og kanalane, på lik linje med dei sentrale strøk.

Kulturdepartementet uttalar i brev til komiteen at NRK tek sikte på å betre den analoge distribusjonen av NRK2 på nokre stader. Eit fleirtal i komiteen føreset at det vert innført digitalt fjernsyn, som vil auke fjernsynstilbodet kraftig i heile landet, ikkje berre i sentrale strøk.

NRK2 har kome som eit tillegg til NRK sine tidlegare radio- og fjernsynstilbod utan at kringkastingsavgifta har vorte auka av den grunn. Difor har ikkje fjernsynssjåarane måtta betale for ei teneste dei ikkje får, slik det blir hevda i Dokument nr. 8-forslaget.

Det vil praktisk tala vere svært vanskeleg å identifisere kven som får inn, og kven som ikkje får inn TV-kanalen. Sjølv i områder med bakkesendarar er det stor variasjon i mottakarforholda. For å identifisere kven av husstandane som tek imot NRK2, måtte det om mogleg ha vorte gjort ved ei slags eigenmelding frå lisensbetalaren, eller ved å oppsøkje kvart einskilt hushald. Slike ordningar ville medføre eit omfattande kontrollbehov med store kostnader som konsekvens.

Kristeleg Folkeparti sluttar seg til Kulturdepartementet si vurdering, at ei ordning med differensiert lisens vil bryte med prinsippet om at kringkastingsavgifta er ei generell avgift på kringkastingsmottakarar, og at forslaget vil innebere ei administrativt vanskeleg og kostbar løysing på eit problem som vil bli mindre og mindre aktuelt i framtida, m.a. av omsyn til breibandsteknologien, som også statsråden her i sitt svar på replikk frå Anne Enger Lahnstein gav endå tydelegare og positive signal om behov for utbygging av.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Det er vel ikkje så mykje å tilføra så seint i debatten. Men eg må seia at det var ei glede for meg å høyra den nye kulturministeren, Ellen Horn, sist tysdag greia ut om mediepolitikken i dette landet, sjølvsagt fordi ho er profesjonell i si framføring, men mest fordi utgreiinga var både innhaldsrik og spanande. At me har same erfaringar, med Dickie Dick Dickens og Radio Lux, gjorde bakgrunnsteppet ganske artig.

Eg er ny som mediepolitikar, men eg har engasjert meg i delar av området tidlegare. Eg ser det som avgjerande å ta vare på mangfaldet i mediebialet sine ulike uttryksformer. Sjølv om einskilde radio- og TV-kanalar slit med å oppfylla nokre av sine vilkår, og sjølv om t.d. lokalradioar kan vera nokså like til tider, har me eit mangfald i mediebialet i Noreg. Det må me – som kulturministeren sa – ta vare på. Og me må heile tida sjå til at dei einskilde kanalane fyller dei vilkåra dei skal. Vilkår har jo eit føremål, og eg er glad for at ministeren er aktiv i si innstilling til å påtala brot, anten det er mangel på program på minoritetsspråk og på nynorsk eller mangel på barneprogram.

Mange sjåarar er frustrerte fordi dei ikkje får sjå måndagsfilmen. Det forstår me i Arbeidarpartiet og NRK bør vera forsiktig med ei slik deling. Eg er glad for at dette er ein overgang, og at noko av det kan løysast mellombels ved reprisar og ved ei vidare utbygging av nettet. Løysinga med differensiert lisensavgift er lite konstruktiv og ganske vanskeleg. Eg er glad for at alle utanom Framstegspartiet og representanten Stolt-Nielsen avviser dette i dag.

Ny teknologi vil auka tilgangen til informasjon, kunnskap og underhaldning og vil gje fleire høve til å ytra seg. Dette styrkjer yrings- og informasjonsfridomen, men det igjen stiller oss overfor utfordringar når det gjeld å hindra nye klasseskilje mellom folk og grupper. Her kan skulen og folkebiblioteket vera avgjerande arenaer som kan ta eit særleg ansvar for dei som ikkje har det nyaste utstyret tilgjengeleg heime.

Regjeringa – og Arbeidarpartiet – sitt mål er å sikra yrings- og informasjonsfridomen. Målet står fast, men verkemidla må endrast i eit stadig meir teknologisk og globalisert samfunn.

Me nordmenn er eit avislesande folk. Det er viktig at me får tilgang til aviser med ulik profil og til sentrale, regionale og lokale aviser. Avisene er ikkje lenger – i alle fall ikkje i særleg grad – knytte til politiske parti. Det dekkjer dei fleste partia no opp med medlemsblad og internettisider. Til tider tykkjer eg at dei ulike media spring litt i flokk til dei same sakene, og at dei gjev dei ganske like oppslag. Ikkje sjeldan er hovudoppslaget i dei fleste avisene eller i dei ulike TV-kanalane dei same. Det er forståeleg når det gjeld saker som dei tragiske barnedrapa i Kristiansand nyleg, men ganske påfallande når det t.d. handlar om koshald eller slanking. Eg kunne vona at dei mange aktørane i større grad fann si eiga form, og at dei samla synte ei større breidd og eit større mangfald. Eg har det siste året lese eit par danske aviser, og noko av det eg likar ved det, er at det er fleire og større reflekterande artiklar og færre overskrifter.

Sentralt har me mange aviser, og mange av dei dekkjer heile landet. Nokre får statsstøtte. Pressestøtta har vore til debatt gong på gong – òg i dag. Arbeidarpartiet har her hatt ein stø kurs – me vil skjerma pressestøtta. No forstår eg at Dagspresseutvalet vil auka støtta. Det får me koma tilbake til. Men eg må seia at eg har budd på to plassar – som eg nemnde i ein replikk – der nr. 2-avisene har vorte lagde ned, i Larvik og i Arendal. Det viste seg å

vera eit stort tap for distriktet. Ikkje nok med at to aviser vart til ei, men den eine avisa som var att, var enda meir selektiv med kva dei ville ta inn, og dei hadde ikkje nokon å konkurrera med om kundane. Den frie konkurransen til høgresida vart altså eit tap for avislesarane i distriktet.

Til slutt nokre ord om TV 2-lisensen. Eg forstår at det hadde vore behageleg for kanalen å få lisensen ført vidare utan drøfting og konkurranse, men eg har litt mindre forståing for at ein ynskjer å gjera det på ein måte som ein kan stilla spørsmål ved i ettertid. Dersom dei då får den, vil det lett hefta ved kanalen og verta brukt av konkurrentar. Derfor vil me fylgja prosedyren. Dette er ei formell avgjerd som ikkje har noko med realitetsvurdering og kva me tykkjer om TV 2 å gjera. Realitetsvurderinga skal kulturministeren ta når konsesjonen har vore ute på anbod og ho skal vurdera dei ulike søkjarane. Men resultatet er ikkje 100 pst. gjeve. Det vil heller ikkje vera slik at det er pengane som avgjer kven som vert tildelt konsesjonen, det er det faktisk ei samla vurdering som gjer.

Inger Stolt-Nielsen (H): Det ble fremhevet at det bare var representanten Stolt-Nielsen og Fremskrittspartiet som ønsket å åpne for en differensiert fjernsynsavgift. Da håper jeg de andre partigruppene er såpass liberale at de fristiller sine representanter i dette spørsmålet, slik at en reell uenighet kan komme til uttrykk ved at representantene får stemme fritt.

Dette er et problematisk spørsmål. Det har aldri vært full enighet om hvorvidt en skal ha differensiert eller lik kringkastingsavgift etter innføringen av NRK2. Det som provoserer frem dette spørsmålet nå, er den programomleggingen som vi har sett i NRK, der en deler programmer, slik at en får en halvdel på NRK1 og en halvdel på NRK2. Slikt provoserer. Det provoserer også veldig at en stadig får reklame på NRK1 for det en ikke kan få se på NRK2. Slikt bidrar til å forsterke følelsen av at det produseres noe for lisenspengene som en ikke har tilgang til. Selv om kringkastingslisensen ikke har vært økt med det formål å produsere programmer i NRK2, er det vel ingen tvil om at det er lisenspengene som brukes også til å finansiere sendingene som går på NRK2, og da må en kunne si at en betaler for noe som en ikke får del i.

Et lite hjertesukk: Vi er jo kommet såpass langt i denne debatten at det som skal sies politisk om mediepolitikken, stort sett er sagt. Men jeg har merket meg at det er ingen i dag som har tatt opp problemet med de hørselshemmede og deres tilgang til billedmediet. Det har vært lagt et press på NRK gjennom flere år ved at det stadig har vært rettet henstillinger om å øke andelen tekstede programmer. Og det loves hele tiden noe; nå er det like før den samtidige tekstingsmuligheten kommer – men den er ikke tilgjengelig ennå. Det er et økende antall mennesker i vårt land som har en hørselshemming, og det er en økende andel av programmer i NRK med sterke innslag av dialekt, bl.a., som kan være vanskelig tilgjengelig for dem som ikke har normal hørsel. Jeg vil understreke at det fra Stortingets side har vært uttrykt et sterkt ønske om at andelen tekstede programmer økes, og at

teksting skjer samtidig – med én gang – slik at hørselshemmede og normalthørende *samtidig* kan glede seg over de samme programmer.

Per Sandberg (Frp): Jeg har tillatt meg å gå igjennom referatet fra den gangen i 1993 da vi hadde en mediepolitisk plan oppe i Stortinget, og jeg må si at debatten i dag ikke bringer noe nytt inn i bildet, hvis en da ser bort fra utlysingen av TV 2-konsesjonen – noe som jeg heller ikke ser som det revolusjonerende forslaget i denne sammenhengen.

Dette bringer meg over på Fremskrittspartiets forslag om auksjon. Ut fra det jeg har hørt fra både statsråden og de enkelte representantene fra de andre partiene, fatter og begriper jeg ikke argumentene i denne saken. Det henger ikke på greip når statsråden sier at avgiftene fra en eventuell konsesjon vil innbringe midler til å skape norsk produksjon. Ja vel, men hvis vi legger dette ut på auksjon, vil i hvert fall statsråden få atskillig mer midler til å skape norsk produksjon for, hvis det er det som er formålet. Å tjene penger er poenget her, og derfor skuffer det meg enormt at Høyre har inntatt den holdningen de har her, og en formynderrolle – de skal på en måte vite best hva som er den rette forretningsdriften i forhold til å tjene penger. Vi har sagt i forslaget at det er myndighetene som skal legge retningslinjene for hva som skal ligge i konsesjonen, og da vil jo prisen eventuelt gå opp og ned etter hvor mye vi legger inn i konsesjonen. Og det må da være opp til den som byr, å bestemme et forretningskonsept som en mener går rundt med de midlene en eventuelt byr på konsesjonen. Prisen på konsesjonen vil jo tilpasses ut fra hva myndighetene legger inn i konsesjonen. Og da vil jo også Høyre, som på en måte nå har koblet seg opp til Arbeiderpartiet og det som vi i Fremskrittspartiet tidligere har lagt vekt på at det er, ARK – og nå blir det altså HARK – ta vare på NRK og den monopolisituasjonen som ligger der. Høyre er verken interessert i å redusere lisensen eller interessert i en forretningsdrift der en tjener penger, penger som kan kanaliseres tilbake til kultur eller hva som helst. Poenget er at hvis Høyre hadde ønsket å gjøre som Fremskrittspartiet her, hadde de kanskje fått de 50–100 millionene som de ønsker seg til å kanalisere rundt omkring til kulturlivet. Men det ønsker de altså ikke.

Jeg vil også si noe om programinnholdet. Vi politikere skal ikke bestemme programinnholdet. Men er det ikke det vi gjør da? Det er jo departementet, statsråden, som gjør det gjennom å forme innholdet i konsesjonen – altså allmennkringkastingsprinsippet. Det er flytende. Så her er det fritt fram for politikere å bestemme det. Og jeg har sett mange kulturministere som har gått ut og krevd mer av både det ene og det andre i våre NRK-kanaler, så det er jo et spørsmål om hvor man står hen, og hvilket skjønn man bruker.

Jeg har også lyst til å si noe om Senterpartiet i denne sammenhengen, men jeg har vel råd til et treminuttersinnlegg til.

Inge Myrvoll (SV): Jeg tenkte jeg skulle knytte noen kommentarer til det Dokument nr. 8-forslaget som ligger

her. Det er klart at det er en ekte irritasjon ute hos folk, til dels en forbannelse, over at man betaler for et produkt man ikke får. Den irritasjonen forsterkes av den programprofilen som NRK legger opp til. Det har ikke blitt noe bedre av at den tidligere kulturminister – ikke den nåværende – og et talerør for departementet og også NRK bruker argumentasjoner som folk føler blir helt feilaktig – f.eks. av typen: Det man betaler for, er å ha fjernsyn. Alle vet at man betaler for et produkt, og noen av oss brenner for det lisensfinansierte fjernsynet som ikke er avhengig av reklameinntekter osv., og som på den måten kan skape en annen programprofil enn de kommersielle. Eller man går ut og sier, som Nordlands Framtid her i sin tid, at 90 pst. kan ta inn NRK2. I mitt hjemfylke, Nordland, er det i realiteten 13 pst. som kan ta det inn på en normal måte fra sender. At andre kan ta det inn gjennom kabelanlegg og parabol, er riktig, men jeg, som bor i Mo i Rana, har ikke noe ønske om å ha 20 kanaler med møl i mitt hus, jeg ønsker NRK2, uten å betale for 20 kanaler som jeg overhodet ikke vil se på. Den typen argumentasjon har bidratt til at irritasjonen blir sterkere. Jeg vil advare veldig sterkt mot den typen begrunnelser som kommer fra politisk hold og til dels også fra NRK.

Så er det det med NRKs profil. Mandagsfilmen var en institusjon, og jeg synes det er ganske absurd at Svabøvs debattprogrammer går på en så smal kanal, og går i reprise på dagtid på det som er folkets kanal. Jeg synes også det er provoserende at hvis man skal følge med i språkprogrammer i NRK, må man ha NRK2. Det er en del sånne ting som jeg reagerer på. Nå kan ikke vi redigere, vi kan ikke styre NRKs programprofil, mens jeg synes det er greit å gi noen signaler.

Men så kommer dette Dokument nr. 8-forslaget. Jeg må bare si at naturligvis er det et frieri til folkedypet. Det er populært. Jeg kunne ha likt å være med på noe sånt, av ren populisme. Men jeg vet at dette lar seg bare ikke administrere. Noe så kostnadskrevende og kontrollkrevende som dette forslaget har jeg nesten ikke sett før. Og at det da kommer fra et parti – Fremskrittspartiet – som ønsker å avskaffe byråkrati og kontrollmekanismer, er jo enda mer fantastisk. Så jeg må si at jeg naturligvis håper på at den nye teknologien vil løse dette. Jeg håper at NRK tenker nøye gjennom sin programprofil: hva som skal gå på NRK2, og hva som skal gå på NRK1. Og jeg håper at de som forsvarer og mener vi er nødt til å beholde dette systemet, i framtida ikke bruker begrunnelser som ytterligere provoserer dem som er irritert over ikke å få et produkt som de betaler for.

Per Sandberg (Frp): Først til siste taler: Dette er ikke noe forslag fra Fremskrittspartiet, men altså et *tverrpolitisk* forslag fra representanter som ser det gale i å kreve inn midler for et produkt som ikke leveres.

Men jeg vil fortsette der jeg slapp i mitt første innlegg, og gjøre en oppsummering av det. Det er nemlig så enkelt – og det står også i forslaget – at «den konsesjonen som i dag innehas av TV 2 AS, tildeles ved auksjon mellom selskaper som oppfyller myndighetenes betingelser og konsesjonsvilkår». Altså: Hvis det blir flere som byr

gjennom en auksjon, hvis det f.eks. er noen som byr 50 mill. kr mer enn andre, betyr det at flertallet i denne salen sier nei takk til de 50 millionene til alle de flotte formålene som de nevner i festtaler rundt omkring. Det er det som skjer. Så enkelt er det. Vilkårene legger vi selv, og så vil vi få den prisen som vi selv ønsker.

Så over til dette med NRK2. Det er jo en litt merkelig argumentasjon, synes jeg, når en sier at det er ikke formulert på noen måte at økningen av lisenspengene er foretatt for å finansiere NRK2. Betyr det at etableringen av NRK2 har vært gratis? Har det ikke kostet noe å etablere NRK2? Da er det merkelig at det ikke er flere kanaler. Selvfølgelig stjeler NRK2 midler av lisenspengene, og selvfølgelig blir det da også logisk at den som ikke mottar NRK2, må få en reduksjon, rett og slett ut fra et forbrukersyn. Og det er jo merkelig at Forbrukerrådet ikke er inne i bildet og påpeker akkurat det.

Til Senterpartiet: Det som ikke overrasker meg, men som etter hvert overrasker folk flest, er at Senterpartiet i tiår har kalt seg et distriktparti – og gang etter gang i Stortinget beviser det motsatte. Et eksempel er forslaget om reduksjon i TV-lisensen fordi folk ute i distriktene ikke mottar det produktet som Senterpartiet har vært med på å etablere. De har bygd ut NRK2 – men de vil ikke levere det produktet til sine velgere ute i distriktene. Det er helt merkelig.

Det andre poenget når det gjelder Senterpartiets forhold til media, er: Hva med lokal-TV-stasjonene? Her er også Senterpartiet med på, først i rekken, å knekke ryggen på alle lokal-TV-stasjonene, fordi de har vært med på å tillate NRK å utvide sitt marked gjennom kommersiell tenkning i tillegg til lisenspengene. De tar markedet fra lokal-TV-stasjonene, som legges ned etter hvert. Senterpartiet har stått i spissen for det. Det er merkelig at folk ikke oppdager det. Men er det kanskje det vi ser på meningsmålingene etter hvert? Vi, iallfall mange av oss, har håp om at sperregrensen på 4 pst. blir en realitet for dette partiet til neste år.

Jon Olav Alstad (A): Jeg skal ikke bidra til å forlenge debatten så mye. Jeg hadde i grunnen bare tenkt jeg skulle ta en stemmeforklaring, men det siste innlegget gav meg lyst til å påpeke én ting: I stedet for å si at man bør redusere lisensen for dem som ikke får to kanaler, hadde det kanskje vært et mer logisk resonnement å konkludere med at man bør ilegge en tilleggslisens for dem som får en kanal ekstra. Det har jeg ikke hørt at noen fra Fremskrittspartiet har tatt til orde for, men det hadde vært en logisk tankerekke bak det resonnementet som blir presentert. Vi fra Arbeiderpartiet ville selvsagt ha gått imot også det forslaget, men det hadde i hvert fall styrket Fremskrittspartiets retorikk på området.

Så sa representanten Sandberg at det er merkelig at det ikke er flere kanaler dersom det ikke koster noe. Så vidt jeg har registrert, har NRK faktisk startet opp en god del ekstra kanaler i tillegg til NRK2, ikke minst på det digitale området og på radiosiden. Men det er nå så.

Så til de to forslagene. Forslag nr. 1 har jeg allerede varslet at Arbeiderpartiet kommer til å gå imot. Det sam-

me gjelder forslag nr. 2. Vi vil se helheten og vite hva dette skal settes i sammenheng med, før vi går inn og binder opp penger på neste års statsbudsjett. Så langt i prosessen har ikke Arbeiderpartiet kommet ennå, og vi vil antakeligvis heller ikke være der før ute i stortingsbehandlingen en gang på slutten av dette året.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1 og 2.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da er vi klare for votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Per Roar Bredvold på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Ågot Valle på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti, er i sin form et oversendelsesforslag. Forslaget lyder:

«Det henstilles til Regjeringa å øke pressestøtten til 1997-nivå i statsbudsjettet for 2001.»

Presidenten foreslår at dette forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Det votes over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at den konsekvensen som i dag innehas av TV2 AS, tildeles ved auksjon mellom selskaper som oppfyller myndighetenes betingelser og konsesjonsvilkår.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.06.18)

Presidenten: Presidenten foreslår så at kulturministerens redegjørelse i Stortingets møte 16. mai 2000 om mediepolitikk vedlegges protokollen. – Det anses vedtatt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Per Roar Bredvold satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet og representanten Inger Stolt-Nielsen. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for Stortinget slik at NRKs lisensavgift differensieres ut fra mulighetene for mottaker til å motta NRK1 og NRKTO over det ordinære sendernettet.»

Det votes alternativt mellom innstillingen og forslaget fra Fremskrittspartiet og representanten Inger Stolt-Nielsen.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:42 (1999-2000) – forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Per Roar Bredvold, Ulf Erik Knudsen, Lodve Solholm, Øyvind Korsberg, Inga Kvalbukt, Ivar Kristiansen, Jan Sahl og Steinar Bastesen om rett til reduksjon i lisensavgiften for de som ikke kan ta inn signaler for å se NRKTO – avvises.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet og representanten Inger Stolt-Nielsen bifaltes innstillingen med 74 mot 26 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.07.34)

S a k n r . 3

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 13.10.
